

budimex

GRUPA BUDIMEX

SPÓŁKA BUDIMEX SA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZA ROK 2016

SPIS TREŚCI

1	OTOCZENIE RYNKOWE	4
1.1	Ogólna charakterystyka rynku	4
1.2	Perspektywy rozwoju rynku	4
2	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY BUDIMEX I PERSPEKTYWY ROZWOJU	6
2.1	Opis organizacji Grupy wraz ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji oraz zmian w organizacji Grupy	6
2.2	Informacje dotyczące segmentów operacyjnych oraz oddziałów posiadanych przez Jednostkę Dominującą	9
2.3	Struktura przychodów ze sprzedaży	10
2.3.1	Struktura przychodów ze sprzedaży Grupy Budimex	10
2.3.2	Struktura przychodów ze sprzedaży Budimex SA	12
2.4	Działalność budowlana Grupy Budimex na rynku niemieckim	13
2.5	Perspektywy rozwoju działalności Grupy i Budimex SA w okresie najbliższego roku	13
2.6	Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych	14
2.7	Czynniki ryzyka	14
2.8	Zmiana źródeł zaopatrzenia	14
3	SYTUACJA FINANSOWA	15
3.1	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych	15
3.1.1	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych Grupy Budimex	15
3.1.2	Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych Budimex SA	19
3.2	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	22
3.2.1	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Budimex	22
3.2.2	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych Budimex SA	22
3.3	Zarządzanie zasobami finansowymi	22
3.3.1	Zarządzanie zasobami finansowymi Grupy Budimex	22
3.3.2	Zarządzanie zasobami finansowymi Budimex SA	23
3.4	Zobowiązania i należności warunkowe Grupy Budimex	24
3.5	Objaśnienie różnic pomiędzy osiągniętymi i prognozowanymi wynikami finansowymi Grupy Budimex	25
3.6	Wykorzystanie wpływów z emisji papierów wartościowych	25
4	ZNACZĄCE UMOWY	25
4.1	Umowy ubezpieczenia zawarte dla spółek Grupy Budimex	25
4.2	Umowy o współpracy i kooperacji obowiązujące w roku 2016	25
4.3	Transakcje z podmiotami powiązаныmi	26
4.4	Zaciągnięte kredyty i pożyczki	26
4.5	Główne lokaty kapitałowe i inwestycje kapitałowe dokonane w 2016 roku	27
4.6	Informacje o udzielonych w danym roku obrotowym pożyczkach, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczek udzielonych jednostkom powiązany	27
5	INFORMACJE POZOSTAŁE	28
5.1	Informacje o stanie posiadania akcji Jednostki Dominującej oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych przez osoby zarządzające i nadzorujące Jednostkę Dominującą	28
5.2	Informacje o nabyciu akcji własnych	28
5.3	Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych	28
5.4	Informacje o znanych Spółce umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy	28
5.5	Informacja o podmiocie pełniącym funkcję biegłego rewidenta	28
5.6	Informacja o prowadzonej działalności charytatywnej i sponsoringowej	28
6	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	29
6.1	Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega Budimex SA oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny	29
6.2	Polityka różnorodności	30
6.3	Opis podstawowych cech stosowanych w spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych Budimeksu SA i Grupy Budimex	31
6.4	Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji	32
6.5	Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne	32
6.6	Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu	32
6.7	Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Budimex SA	32
6.8	Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawa do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji	32
6.9	Opis zasad zmiany statutu lub umowy Budimex SA	32
6.10	Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania	33

6.11 Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółkę oraz ich komitetów	34
6.12 Polityka wynagrodzeń dotycząca członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz kluczowych menedżerów Budimex SA.....	37

1 OTCZENIE RYNKOWE

1.1 Ogólna charakterystyka rynku

W 2016 roku nastąpiło osłabienie dynamiki wzrostu gospodarczego w porównaniu z rokiem 2015. Według wstępnych szacunków Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) przyrost realnego produktu krajowego brutto w 2016 roku wyniósł 2,8% rok do roku, podczas gdy w 2015 roku kształtował się on na poziomie 3,9%. Do głównych przyczyn spadku dynamiki wzrostu PKB można zaliczyć przede wszystkim spadek inwestycji w sektorze prywatnym oraz publicznym. Nakłady brutto na środki trwałe spadły w roku 2016 o 5,5% w porównaniu ze wzrostem o 6,1% w roku 2015. Wartość dodana brutto w budownictwie w 2016 roku w porównaniu z rokiem 2015 spadła o 11,9%, wobec wzrostu o 3,8% w roku 2015. Rok 2016 był czasem słabnącego zjawiska deflacji. W grudniu 2016 roku, po raz pierwszy od 30 miesięcy, wskaźnik inflacji CPI liczonej rok do roku osiągnął dodatnią wartość równą 0,8%. Stopa bezrobocia w Polsce w 2016 roku zanotowała spadek o 1,4 punktu procentowego z poziomu 9,7% w grudniu 2015 roku do 8,3% w grudniu 2016 roku.

Sytuacja niepewności na rynku budowlanym znalazła odzwierciedlenie we wskaźniku ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie, który po okresie silnej poprawy w latach 2014-2015, notował w roku 2016 podobne wartości co w roku 2015. Źródłem niepewności w budownictwie było między innymi zahamowanie lub brak postępu w ogłaszaniu i rozstrzygnięciu przetargów w ramach dużych programów inwestycyjnych w segmencie drogowym i kolejowym. Do niemniej istotnych czynników wzbudzających niepewność wśród przedsiębiorstw budowlanych w 2016 roku należało dynamicznie zmieniające się otoczenie prawne, a w szczególności nowelizacja ustawy o zamówieniach publicznych oraz zmiany w ustawie o VAT dotyczące tzw. odwróconego podatku VAT w odniesieniu do usług budowlanych.

Po okresie dwuletniego wzrostu produkcji budowlano-montażowej, rok 2016 był okresem jej silnego spadku. Produkcja budowlano-montażowa spadła rok do roku o 14,4% (w cenach bieżących), wobec wzrostu o 2,3% w roku 2015. Główną przyczyną odwrócenia trendu wzrostowego była sytuacja w budownictwie infrastrukturalnym, które zanotowało spadek rok do roku na poziomie 19,0% (w cenach bieżących). Kluczową rolę w ukształtowaniu niekorzystnego wyniku całego budownictwa infrastrukturalnego odegrało budownictwo kolejowe (spadek rok do roku o 49,8% w cenach bieżących) oraz budownictwo przesyłowe (spadek rok do roku o 31,4% w cenach bieżących). Produkcja budowlano-montażowa w obszarze budowy budynków zanotowała spadek na poziomie 9,1% w cenach bieżących w porównaniu z 2015 rokiem. Jej wartość w 2016 roku była z jednej strony napędzana wzrostem produkcji w budownictwie mieszkaniowym w wysokości 6,2%, a z drugiej strony hamowana przez silny spadek w budownictwie niemieszkalnym na poziomie 15,4%.

Struktura produkcji budowlano-montażowej w 2016 roku nie uległa znaczącym zmianom w stosunku do ubiegłego roku. Nadal największy udział w produkcji budowlano-montażowej mają obiekty inżynierii lądowej i wodnej (51% w produkcji budowlano-montażowej ogółem, wobec 54% udziału w roku 2015). Tymczasem, analogiczny udział budownictwa mieszkalnego wzrósł o trzy punkty procentowe z 14% w roku 2015 do 17% w roku 2016. Po ponad czteroletnim okresie spadku cen produkcji budowlano-montażowej, w grudniu 2016 roku wartość wskaźnika cen produkcji budowlano-montażowej wyniosła 0,2% (wzrost cen rok do roku). Natomiast w ujęciu średniorocznym ceny w 2016 roku spadły o 0,4%, wobec spadku o 0,5% w roku 2015 w porównaniu do roku 2014.

Skala procentowego zmniejszenia wolumenu produkcji budowlano-montażowej była analogiczna jak w 2013 roku, w którym nastąpiło skurczenie rynku budowlanego po okresie intensywnych prac prowadzonych w ramach organizacji EURO 2012 oraz realizacji projektów współfinansowanych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013. Realizacja dużych programów inwestycyjnych oraz skuteczność wykorzystywania funduszy europejskich dostępnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, w dużym stopniu determinować będą dynamikę i kierunki rozwoju budownictwa w Polsce. Zgodnie z informacjami Ministerstwa Rozwoju w 2016 roku nastąpił istotny progres w implementacji nowej perspektywy finansowej. Z puli około 100 tysięcy planowanych umów o dofinansowanie, do końca 2016 roku podpisano ponad 10 tysięcy umów o wartości blisko 115 miliardów złotych, co stanowi około 35% całości funduszy alokowanych do Polski w ramach polityki spójności. Wartość podpisanych umów dotyczących infrastrukturalnych projektów drogowych i kolejowych wyniosła odpowiednio 35,9 miliarda złotych i 10,4 miliarda złotych. Ponadto, wartość wszystkich wniosków o płatność, złożonych do końca 2016 roku wyniosła blisko 21 miliardów złotych, przy udziale infrastrukturalnych projektów drogowych i kolejowych na poziomie odpowiednio 10,6 miliarda złotych i 1,3 miliarda złotych. Pomimo pewnego zaawansowania wykorzystania funduszy unijnych, opóźnienie w realizacji programów inwestycyjnych w dużym stopniu przyczyniło się lub w przyszłości przyczyni się do pogorszenia sytuacji ekonomicznej wielu firm wykonawczych. Ze względu na niesprzyjającą sytuację rynkową w 2016 roku, niektóre z czołowych spółek sektora budowlanego musiały przeprowadzić redukcję zatrudnienia.

W roku 2016 nastąpił istotny wzrost liczby mieszkań przeznaczonych na sprzedaż oddanych do użytkowania osiągając poziom 78,5 tysięcy (wzrost o 25,7% w porównaniu z rokiem 2015). Bardzo dobrą koniunkturę potwierdza liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż, na których budowę wydano pozwolenie (wzrost rok do roku o 9,7% do poziomu 106,6 tysięcy). Rok 2016 należy uznać za historycznie najlepszy w branży deweloperskiej pod kątem ilości przedsprzedanych mieszkań. Na sześciu największych pod względem obrotów rynkach mieszkaniowych w Polsce (Warszawa, Kraków, Wrocław, Trójmiasto, Poznań, i Łódź) w roku 2016 deweloperzy przedsprzedali około 62 tysiące mieszkań (o około 20% więcej niż w roku 2015).

1.2 Perspektywy rozwoju rynku

W wyniku aktualnego spowolnienia wzrostu PKB w Polsce, większość instytucji publikujących prognozy wskaźników makroekonomicznych dokonało korekty prognozy wzrostu gospodarczego w Polsce w najbliższych latach. Zgodnie z prognozą Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, opublikowaną 1 lutego 2017 roku, wzrost PKB w ujęciu realnym w 2017 roku powinien wynieść 3,0% wobec prognozowanego w kwietniu 2016 roku wzrostu 3,3%. Średnioroczna inflacja powinna być na poziomie 1,3%, a bezrobocie na koniec roku 2017 szacowane jest na poziomie 8,3%.

Perspektywy rozwoju rynku budowlanego na rok 2017 są stabilne z lekką perspektywą wzrostu. Dużo większej dynamiki wzrostu, wynikającej z realizacji robót budowlanych na kontraktach współfinansowanych z nowej perspektywy unijnej,

spodziewać należy się w latach 2018-2020. W sektorze przedsiębiorstw budowlanych odczuwalna jest poprawa oceny ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie. Jego wskaźnik w styczniu 2017 roku odnotował istotną poprawę w porównaniu z analogicznym okresem roku 2015 i 2016.

Zatwierdzony we wrześniu 2015 roku „Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2020, z perspektywą do roku 2025” (PBDK) przewiduje, że w ramach zadań określonych w załączniku 1 do PBDK wydatkowana będzie kwota 107,1 miliarda złotych. Lista inwestycji obejmuje zadania o łącznej długości 4 783 kilometrów. Zgodnie z informacjami podawanymi przez kierownictwo Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa (MliB) w styczniu 2016 roku, 198 miliardów złotych jest potrzebne, aby w całości zrealizować zakres rzeczowy objęty PBDK. W efekcie rząd podjął decyzję o rozpoczęciu prac nad optymalizacją kosztów programu, z jednoczesnym nadaniem pierwszeństwa realizacji wybranym projektom. Zgodnie z planem MliB, projekt zaktualizowanego PBDK zostanie opublikowany w pierwszej połowie 2017 roku. W latach 2013-2016 Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) ogłosiła przetargi w ramach PBDK na zadania o długości około 2 100 kilometrów, spośród których około 70% kontraktów realizowanych będzie w formule „zaprojektuj i zbuduj”. Wartość brutto ofert otwartych przez GDDKiA w latach 2014-2016 w ramach PBDK, w odniesieniu do kontraktów na generalne wykonawstwo o istotnej wartości, wyniosła 40,5 miliarda złotych brutto. W ujęciu rzeczowym, otwarto oferty o istotnej wartości na realizację 97 zadań z zakresu generalnego wykonawstwa o łącznej długości około 1 332 kilometrów. Zgodnie ze stanem na koniec 2016 roku GDDKiA prowadzi postępowania przetargowe w ramach PBDK na odcinki o orientacyjnej sumarycznej długości równej 745 kilometrów. Wartość istotnych kontraktów na generalne wykonawstwo inwestycji drogowych podpisanych w ramach PBDK przez GDDKiA w roku 2016 wyniosła 8,6 miliarda złotych brutto i była znacznie niższa niż w roku 2015, w którym podpisano analogiczne umowy o wartości 23,0 miliardów złotych brutto. Zgodnie z danymi MliB, wartość wydatków na statutową działalność GDDKiA w roku 2016 wyniosła 15,7 miliarda złotych i była wyższa od analogicznych wydatków w 2015 roku o 4,2 miliarda złotych. W związku z planowanym przyspieszeniem procesu rozstrzygnięcia przetargów oraz wejściem kontraktów w formule „zaprojektuj i zbuduj” w fazę „buduj”, w obecnym roku GDDKiA planuje zwiększyć dynamikę wydatków przeznaczonych na zadania drogowe. Celem na rok 2017 jest osiągnięcie w tym obszarze wydatków na poziomie około 23 miliardów złotych.

Do standardowych czynników ryzyka związanych z rynkiem drogowego budownictwa infrastrukturalnego, takich jak niepewność związana z cenami surowców, materiałów budowlanych i kosztami usług podwykonawców, dołącza realizacja większości kontraktów w formule „zaprojektuj i zbuduj” (ang. design & build). Ponadto, istnieje duże ryzyko kumulacji prac w latach 2018-2020, co może skutkować trudnościami w mobilizacji wystarczających zasobów kapitałowych, ludzkich i materiałowych. Trudny do przewidzenia jest również wpływ realizacji zapowiedzi GDDKiA o ogłaszaniu kolejnych postępowań przetargowych w trybie jednoetapowym (bez prekwalfikacji), które z założenia mają przyspieszyć proces realizacji inwestycji. Pod znakiem zapytania stoi również efekt planowanego upowszechnienia kryteriów pozacenowych w trakcie procesu wyboru wykonawców projektów drogowych.

Perspektywy dla budownictwa kolejowego są relatywnie dobre. W listopadzie 2016 roku rząd przyjął zaktualizowany „Krajowy Program Kolejowy do roku 2023” (KPK). Zgodnie z planem finansowania programu, w latach 2015-2023 PKP PLK będą realizowały projekty umieszczone na liście podstawowej o wartości 63,7 miliarda złotych. Dodatkowo, na liście rezerwowej uwzględniono ponad 70 projektów o wartości około 35 miliardów złotych, których wykonanie uzależnione jest od potencjalnych oszczędności wygenerowanych w trakcie realizacji KPK. Zmiany naniesione w KPK w porównaniu z wersją przyjętą przez poprzedni rząd w roku 2015 są nieznaczne. Poprzedni program został skorygowany przede wszystkim w zakresie aktualizacji wartości projektów, uwzględnienia wyników pierwszego i drugiego naboru do programu CEF (ang. Connecting Europe Facility) oraz przesunięcia niewielkiej liczby projektów między listą podstawową i rezerwową. Sumaryczny poziom planowanych nakładów inwestycyjnych uległ zmniejszeniu o 0,8 miliarda złotych. Według PKP PLK w roku 2015 PKP PLK ogłosiły przetargi o historycznie najwyższej wartości tj. około 17 miliardów złotych. W roku 2016 analogiczna wartość wyniosła około 10 miliardów złotych i była wyższa o ponad 2 miliardy złotych od wartości planowanej. Przeważający udział w wartości przetargów ogłoszonych w latach 2015-2016 miały duże kontrakty na generalne wykonawstwo o istotnej wartości. W okresie lipiec 2015 - grudzień 2016 roku PKP PLK ogłosiła około 40 takich przetargów (w tym ponad połowę w trybie dwuetapowym), a w przeciągu kilku ostatnich miesięcy 2016 roku tempo ich rozstrzygnięcia uległo zwiększeniu. Zgodnie ze stanem na koniec 2016 roku, składanie ofert przez wykonawców odbyło się w 15 przetargach. Wartość najniższych ofert złożonych przez potencjalnych wykonawców wyniosła 6,9 miliarda złotych brutto. Średnia wartość generowanych oszczędności przetargowych w relacji do budżetu inwestora wyniosła około 30%. Pod koniec 2016 roku PKP PLK prowadziły około 20 dużych postępowań przetargowych znajdujących się w fazie przed złożeniem ofert, o szacowanej wartości 10 miliardów złotych. Według MliB wartość podpisanych umów na realizację inwestycji kolejowych w 2016 roku wyniosła 4 miliardy złotych, a w obecnym roku ich wartość urośnie i powinna wynieść około 30 miliardów złotych. Zgodnie z wypowiedzią prezesa PKP PLK z grudnia 2016 roku, wartość wydatków spółki w roku 2016 przekroczy nieznacznie 4,0 miliardy złotych. Byłaby to kwota o wiele niższa od zaplanowanych w KPK (dokument z września 2015 roku) wydatków na poziomie 5,4 miliarda złotych.

W celu uniknięcia zjawiska kumulacji robót budowlanych w ramach inwestycji kolejowych, MliB szacuje, że tempo ogłaszania przetargów w ramach KPK w 2017 roku powinno ulec zmniejszeniu, by następnie zyskać na intensywności w roku 2018, w którym szacunkowa wartość ogłoszonych przetargów osiągnie porównywalną wartość z rokiem 2015 tj. 18 miliardów złotych. W celu przyspieszenia procesu rozstrzygnięcia przetargów, w połowie 2016 roku PKP PLK zrezygnowała z ogłaszania przetargów w trybie dwuetapowym (z prekwalfikacją wykonawców), na rzecz procedury jednoetapowej (otwartej). W celu eliminacji zjawiska konkurowania jedynie niską ceną, w trakcie oceny składanych ofert uwzględniane są również kryteria pozacenowe, lecz są one w przeważającej większości bezskuteczne. W obliczu licznych problemów organizacyjnych przy ogłaszaniu przetargów i koordynowaniu inwestycji, zarządca infrastruktury kolejowej zamierza wdrożyć plan porządkujący proces realizacji programu inwestycyjnego. PKP PLK planują poprawienie relacji na linii inwestor-wykonawca poprzez m. in. wdrożenie mechanizmu zaliczkowania, zapłatę za materiały na budowie oraz płatności częściowe do wykonawców. Ma to pozwolić na lepsze wykorzystanie funduszy unijnych oraz uniknięcie błędów popełnionych przy wydatkowaniu funduszy z unijnej perspektywy finansowej 2007-2013.

Nowe priorytety i wyzwania są obecnie definiowane w budownictwie wodnym. W styczniu 2017 roku prezydent podpisał ustawę o ratyfikacji europejskiego porozumienia w sprawie głównych śródlądowych dróg wodnych (tzw. Konwencja AGN). Na mocy

konwencji, Polska zobligowała się do dostosowania głównych dróg wodnych do standardów europejskich. Zgodnie z przyjętymi przez rząd „Załoženiami do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce do roku 2020 z perspektywą do 2030” wartość planowanych inwestycji w zakresie rozwoju śródlądowych dróg wodnych w latach 2016-2030 wynosi ponad 77 miliardów złotych, w tym blisko 9 miliardów złotych w perspektywie do roku 2020. Inwestycje w dziedzinie transportu wodnego mają być wsparte wzrostem nakładów na projekty inwestycyjne w obszarze ochrony przeciwpowodziowej, które uzyskają istotne wsparcie finansowe między innymi Banku Światowego.

Segment budownictwa energetycznego będzie prawdopodobnie utrzymywał dobre tempo wzrostu dzięki dużym projektom budowy kilku bloków energetycznych znajdującym się obecnie w fazie realizacji. Pomimo, że największe kontrakty zostały już rozstrzygnięte, to wciąż na etapie planowania, bądź przetargów znajduje się kilka istotnych inwestycji w szeroko rozumianym sektorze energetyki konwencjonalnej. W najbliższym czasie Ministerstwo Energii planuje rozpocząć budowę kolejnych 5-6 nowych bloków energetycznych o łącznej wartości 45-50 miliardów złotych. W gronie inwestycji priorytetowych znajdzie się m.in. nowy blok o mocy 1 000 MW w elektrowni Ostrołęka, elektrownia w technologii tzw. czystego węgla przy kopalni Bogdanka, nowa jednostka o mocy 500 MW w Zespole Elektrowni Dolna Odra oraz budowa bloku gazowego na warszawskim Żeraniu. Długoterminowe prognozy rozwoju budownictwa energetycznego są optymistyczne. Zgodnie z „Prognozą pokrycia zapotrzebowania szczytowego na moc w latach 2016-2035”, opublikowaną przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne (PSE), wymagany przyrost mocy w krajowym systemie elektroenergetycznym w latach 2016-2035 dla scenariusza modernizacyjnego BAT powinien wynieść 15,8 GW. Analogiczna wartość w przypadku scenariusza wycofań jednostek niespełniających wymagań BAT powinna wynieść 22,3 GW. Duże potrzeby inwestycyjne w zakresie bloków energetycznych będą zatem motorem wzrostu budownictwa energetycznego w nadchodzących latach. Rok 2016 był dla rynku instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych okresem stagnacji w zakresie rozstrzygania kolejnych przetargów na ich budowę. Planowane inwestycje w Gdańsku, Warszawie oraz Olsztynie znajdują się obecnie w fazie przetargowej lub przed-przetargowej. Realizacja innych planowanych inwestycji, stoi pod dużym znakiem zapytania. Zgodnie z zapowiedziami Ministerstwa Ochrony Środowiska, lista 74 spalarni zadeklarowanych w trakcie aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami zostanie istotnie okrojona z uwzględnieniem oceny racjonalności ekonomicznej poszczególnych projektów.

Wydaje się, że najbliższe lata będą okresem rozwoju rynku przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz gazu. Zgodnie z planami rozwoju, przyjętymi przez zarządców krajowych sieci przesyłu energii elektrycznej (Polskie Sieci Elektroenergetyczne) oraz gazu (Gaz System), wartość planowanych inwestycji na lata 2016-2025 została oszacowana na odpowiednio około 13 miliardów złotych oraz około 15 miliardów złotych. Długoterminowy rozwój wspomnianych sektorów zależy w dużej mierze od czynników zewnętrznych. Potencjał rynku przesyłu energii elektrycznej będzie wykazywał silną korelację z dynamiką rozwoju rynku produkcji energii elektrycznej, natomiast długookresowy wzrost na rynku przesyłu gazu uzależniony będzie od postępu prac nad dalszą dywersyfikacją źródeł dostaw gazu z kierunków innych niż wschodni.

Rok 2017 może przynieść dalszy wzrost liczby mieszkań sprzedanych przez firmy deweloperskie. Jednakże, wysoki poziom bazy osiągnięty w roku 2016 tj. rekordowe 62 tysiące mieszkań sprzedanych na 6 największych rynkach w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie, Łodzi, Poznaniu i Trójmieście, może wpłynąć istotnie na poziom jego dynamiki w roku 2017. Największe podmioty na rynku zapowiadają podobną lub nieznacznie wyższą przedsprzedaż mieszkań w 2017 roku w porównaniu z rokiem 2016. Utrzymanie jednak porównywalnej liczby transakcji może być trudne. Największe szanse na dalszy wzrost mają prawdopodobnie najwięksi gracze, obecni w dużych miastach w Polsce oraz dysponujący ofertą dostosowaną do oczekiwań rynku. Czynniki, które mogą mieć pozytywny wpływ na kształt rynku w 2017 roku będą prawdopodobnie: niskie stopy procentowe oraz rosnąca zdolność kredytowa Polaków. Z drugiej strony dalszy wzrost minimalnego progu wkładu własnego dla kredytów hipotecyjnych (z 15% na 20%), wygaszanie programu MdM oraz nowy podatek bankowy generujący wzrost marży banków osiąganą na kredytach hipotecyjnych, mogą wpłynąć na ograniczenie dostępności kredytów dla pewnej liczby klientów i przez to hamować wzrost rynku. Natomiast w dalszym ciągu trudny do oceny jest wpływ nowego programu rządowego Mieszkanie Plus na rynek deweloperski.

Szansa na dalszy rozwój rynku budowlanego mogą okazać się projekty w formule partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP). W dalszym ciągu PPP w Polsce jest realizowane na ograniczoną skalę, najczęściej przy niewielkich projektach. Pozytywnym sygnałem jest fakt opracowania projektu dokumentu strategicznego „Polityki rządu w zakresie rozwoju PPP” przez zespół ds. PPP w Ministerstwie Rozwoju. Dokument zakłada, że w latach 2017-2020 zostanie zawartych co najmniej 100 nowych umów PPP, a udział wartości podpisanych umów PPP w nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej w ramach sektora publicznego powinien osiągnąć 5%.

2 DZIAŁALNOŚĆ GRUPY BUDIMEX I PERSPEKTYWY ROZWOJU

2.1 Opis organizacji Grupy wraz ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji oraz zmian w organizacji Grupy

Przedmiotem działalności Grupy jest świadczenie szeroko rozumianych usług budowlano-montażowych wykonywanych w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą, działalność deweloperska i zarządzanie nieruchomościami oraz w niewielkim zakresie działalność handlowa, produkcyjna i transportowa.

Podstawowym przedmiotem działalności Budimex SA („Spółka”) jako Jednostki Dominującej jest świadczenie usług budowlano-montażowych, działalność deweloperska oraz świadczenie usług zarządczych i doradczych na rzecz spółek Grupy Budimex. Realizacja funkcji doradczej, zarządczej i finansowej przez Budimex SA ma na celu:

- szybki przepływ informacji w ramach struktury Grupy,
- wzmocnienie efektywności gospodarki finansowo-pieniężnej poszczególnych spółek,
- umacnianie pozycji rynkowej Grupy.

Zmiany w organizacji Grupy:

W dniu 12 lutego 2016 roku została podpisana umowa spółki Budimex SA – Ferrovia Agroman SA 2 s.c. Budimex SA posiada 95% udziałów w tej spółce, a Ferrovia Agroman SA pozostałe 5%.

W dniu 25 lutego 2016 roku spółka Budimex Inwestycje „Grunwald” SA została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym. Budimex SA posiada 100% udziałów w tej spółce.

W dniu 9 marca 2016 roku została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA III s.c., w której Budimex SA posiada 60% udziałów, a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu 13 kwietnia 2016 roku spółka Budimex SA Ferrovia Agroman (UK) Limited – Metro II Sp.j. została rozwiązana bez likwidacji i wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego ze względu na brak podjęcia planowanej działalności gospodarczej. Budimex SA posiadał 40% udziałów w tej spółce.

W dniu 14 kwietnia 2016 roku Poznańskie Przedsiębiorstwo Inwestycyjne Sp. z o.o. połączyło się z Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.

W dniu 1 sierpnia 2016 roku została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA IV s.c. Budimex SA posiada 60% udziałów w tej spółce, a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu 23 sierpnia 2016 roku z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej wykreślona została spółka Budimex SA – Cadagua SA s.c., w której Budimex SA posiadał 50%.

W dniu 14 października 2016 roku podjęto uchwałę o ostatecznej likwidacji spółki Tecpresa – Techniki Sprężania i Usługi Dodatkowe Sp. z o.o. Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 15 grudnia 2016 roku.

W dniu 7 grudnia 2016 roku została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA V s.c. Budimex SA posiada 60% udziałów w tej spółce, a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu 28 grudnia 2016 roku Walne Zgromadzenie spółki Budimex Autostrada A-1 SA (spółka zależna od Budimex Autostrada SA) podjęło uchwałę o likwidacji spółki.

W 2016 roku nie nastąpiły zmiany w zasadach zarządzania Grupą Budimex.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Wykaz podmiotów zależnych i współkontrolowanych wchodzących w skład Grupy Budimex:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale zakładowym oraz liczbie głosów (%)		Metoda konsolidacji	
		31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku
Konsolidowane					
Mostostal Kraków SA	Kraków / Polska	100,00%	100,00%	pełna	pełna
Budimex Bau GmbH	Kolonia / Niemcy	100,00%	100,00%	pełna	pełna
Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	pełna	pełna
Budimex Budownictwo Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	pełna	pełna
SPV-BN 1 Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	pełna	pełna
Poznańskie Przedsiębiorstwo Inwestycyjne Sp. z o.o. ¹	Warszawa / Polska	-	100,00%	-	pełna
Budimex Kolejnictwo SA	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	pełna	pełna
Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	pełna	pełna
Elektromontaż Poznań SA	Poznań / Polska	92,31%	92,31%	pełna	pełna
Elektromontaż Import Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	92,31%	92,31%	pełna	pełna
Instal Polska Sp. z o.o.	Poznań / Polska	92,31%	92,31%	pełna	pełna
Elektromontaż Warszawa SA	Warszawa / Polska	92,31%	92,31%	pełna	pełna
Niekonsolidowane					
Budimex Autostrada SA	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex Most Wschodni SA	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex Autostrada A-1 SA (w likwidacji) ²	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex A Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex C Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex D Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex F Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex H Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex I Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex PPP SA	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Budimex Inwestycje „Grunwald” SA ³	Warszawa / Polska	100,00%	-	niekonsolidowana	-
MK Logistic Sp. z o.o. (w likwidacji)	Zabrze / Polska	100,00%	100,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
Dromex Oil Sp. z o.o. (w likwidacji)	Warszawa / Polska	97,93%	97,93%	niekonsolidowana	niekonsolidowana
PKZ Budimex GmbH	Kolonia / Niemcy	50,00%	50,00%	niekonsolidowana	niekonsolidowana

¹) Poznańskie Przedsiębiorstwo Inwestycyjne Sp. z o.o. połączyło się z Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. w dniu 14 kwietnia 2016 roku. Transakcja ta nie miała żadnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Budimex.

²) 28 grudnia 2016 roku Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki Budimex Autostrada A-1 SA podjęło uchwałę o likwidacji spółki.

³) Spółka Budimex Inwestycje „Grunwald” SA została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 25 lutego 2016 roku.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Wykaz podmiotów współkontrolowanych wchodzących w skład Grupy Budimex:

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale zakładowym oraz liczbie głosów (%)		Metoda ujęcia w sprawozdaniu finansowym	
		31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku	31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku
Wspólne działania					
Budimex SA - Budimex Budownictwo Sp. z o.o. s.c.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%	pełna	pełna
Budimex SA Energetyka 1 Sp.j.	Warszawa / Polska	100,00%	100,00%		
Budimex SA Ferrovial Agroman SA s.c.	Warszawa / Polska	99,98%	99,98%		
Budimex SA Ferrovial Agroman SA 2 s.c. ¹	Warszawa / Polska	95,00%	-		
Budimex SA Sygnity SA Sp. j.	Warszawa / Polska	67,00%	67,00%		
Budimex SA – Cadagua SA III s.c. ²	Warszawa / Polska	60,00%	-		
Budimex SA – Cadagua SA IV s.c. ³	Warszawa / Polska	60,00%	-		
Budimex SA – Cadagua SA V s.c. ⁴	Warszawa / Polska	60,00%	-		
Budimex SA Ferrovial Agroman SA Sp. j.	Warszawa / Polska	50,00%	50,00%		
Budimex SA Tecnicas Reunidas SA Turów s.c.	Warszawa / Polska	50,00%	50,00%		
Budimex SA – Cadagua SA s.c. ⁵	Warszawa / Polska	-	50,00%		
Budimex SA – Cadagua II SA s.c.	Warszawa / Polska	50,00%	50,00%		
Budimex SA Ferrovial Agroman (UK) Limited – Metro II Sp.j. ⁶	Warszawa / Polska	-	40,00%		
Budimex SA Energetyka 2 Sp.j.	Warszawa / Polska	50,00%	50,00%		
Budimex SA Energetyka 3 Sp.j.	Warszawa / Polska	50,00%	50,00%		
Wspólne przedsięwzięcia					
Tecpresa – Techniki Sprężania i Usługi Dodatkowe Sp. z o.o. ⁷	Warszawa / Polska	-	30,00%	praw własności	praw własności

¹) Spółka została założona w dniu 12 lutego 2016 roku.²) Spółka została założona w dniu 9 marca 2016 roku.³) Spółka została założona w dniu 1 sierpnia 2016 roku.⁴) Spółka została założona w dniu 7 grudnia 2016 roku.⁵) Spółka została zlikwidowana w dniu 23 sierpnia 2016 roku.⁶) Spółka została rozwiązana bez likwidacji i wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 13 kwietnia 2016 roku.⁷) Spółka została zlikwidowana w dniu 14 października 2016 roku. Wykreślono ją z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 15 grudnia 2016 roku.

2.2 Informacje dotyczące segmentów operacyjnych oraz oddziałów posiadanych przez Jednostkę Dominującą

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa prowadziła działalność w ramach następujących segmentów operacyjnych:

- działalność budowlana,
- działalność deweloperska i zarządzanie nieruchomościami.

Działalność budowlana obejmuje świadczenie szeroko rozumianych usług budowlano-montażowych wykonywanych w kraju i za granicą i jest prowadzona przez następujące spółki Grupy:

- Budimex SA,
- Mostostal Kraków SA,
- Budimex Bau GmbH,
- Budimex Budownictwo Sp. z o.o.,
- Budimex Kolejnictwo SA.

Segment działalności deweloperskiej i zarządzania nieruchomościami obejmuje przygotowywanie gruntów pod inwestycje, prowadzenie projektów inwestycyjnych w zakresie budownictwa mieszkaniowego, sprzedaż mieszkań oraz wynajem i obsługę nieruchomości na własny rachunek. Do tego segmentu zakwalifikowano poniższe podmioty:

- Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.
- SPV-BN 1 Sp. z o.o.
- Poznańskie Przedsiębiorstwo Inwestycyjne Sp. z o.o. (do momentu połączenia z Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. w dniu 14 kwietnia 2016 roku)
- Przedsiębiorstwo Budownictwa Mieszkaniowego Nadolnik Sp. z o.o. (do momentu połączenia z Budimeksem Nieruchomości Sp. z o.o. w dniu 27 maja 2015 roku)
- Budimex SA w części dotyczącej działalności deweloperskiej, w wyniku połączenia z Budimex Inwestycje Sp. z o.o. dnia 13 sierpnia 2009 roku.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Jednostka Dominująca posiadała następujące oddziały:

- Oddział Budownictwa Ogólnego Północ w Poznaniu przy ulicy Wołowskiej 92A,
- Oddział Budownictwa Ogólnego Południe w Krakowie przy ulicy Ujastek 7,
- Oddział Budownictwa Ogólnego Wschód w Warszawie przy ulicy Stawki 40,
- Oddział Budownictwa Komunikacyjnego Północ w Warszawie przy ulicy Stawki 40,
- Oddział Budownictwa Komunikacyjnego Południe w Krakowie przy ulicy Ujastek 7,
- Oddział Budownictwa Komunikacyjnego Zachód we Wrocławiu przy ulicy Mokronoskiej 2,
- Oddział Budownictwa Przemysłowego i Kolejowego w Warszawie przy ulicy Stawki 40,
- Oddział Usług Sprzętowych w Pruszkowie przy ulicy Przejazdowej 24,
- Oddział w Rzeszowie przy ulicy Słowackiego 24,
- Oddział w Poznaniu przy ulicy Wołowskiej 92A,
- Budimex SA Zweigniederlassung Köln, Pferdmeigesstr. 5, Köln.

Pozostałe spółki Grupy prowadziły działalność za granicą za pośrednictwem następujących oddziałów:

- Oddział w Niemczech Mostostal Kraków SA,
- Przedstawicielstwo Podatkowe w Estonii (Narva) Mostostal Kraków SA.

2.3 Struktura przychodów ze sprzedaży

2.3.1 Struktura przychodów ze sprzedaży Grupy Budimex

Sprzedaż segmentu budowlanego

W 2016 roku rynek budowlany (mierzony wartością sprzedaży produkcji budowlano-montażowej) skurczył się o 14,4% w stosunku do roku 2015. Spadek dotyczy zarówno sektora budownictwa infrastrukturalnego (-19,0%), jak i sektora budownictwa kubaturowego (-9,1%).

W omawianym okresie wartość sprzedaży w segmencie budowlanym Grupy Budimex wzrosła o 9,2% w porównaniu z rokiem 2015. Sprzedaż w sektorze infrastrukturalnym wzrosła o 26%, natomiast sprzedaż sektora kubaturowego spadła o 8%, w stosunku do roku 2015.

Udział segmentu infrastruktury w całkowitych przychodach z usług budowlano-montażowych Grupy wzrósł z 50,6% w 2015 roku do 58,4% w 2016 roku. Utrzymanie się dobrej koniunktury na rynku mieszkaniowym znalazło odzwierciedlenie w udziale budownictwa mieszkaniowego w strukturze sprzedaży segmentu budowlanego, który to wzrósł z 10,1% w roku 2015 do 12,6% w roku 2016.

Strukturę sprzedaży w podziale na poszczególne sektory rynku budowlanego prezentuje poniższa tabela:

Rodzaj obiektów	Wartość sprzedaży			
	2016		2015	
	mln zł	%	mln zł	%
łądowo – inżynieryjne (infrastruktura)	3 146	58,4%	2 497	50,6%
kubaturowe, w tym:	2 245	41,6%	2 440	49,4%
- niemieszkaniowe	1 564	29,0%	1 939	39,3%
- mieszkaniowe	681	12,6%	501	10,1%
Razem sprzedaż usług budowlano-montażowych	5 391	100,0%	4 937	100,0%

Działalność deweloperska

W 2016 roku przychody ze sprzedaży z działalności deweloperskiej wyniosły 349 586 tysięcy złotych, odnotowując wzrost w porównaniu do roku poprzedniego o 19,5%. Przychody ze sprzedaży działalności deweloperskiej są rozpoznawane w momencie przeniesienia własności mieszkania/lokalu na nabywcę po odbiorze technicznym całego obiektu. Sprzedaż notarialna mieszkań zależy więc od terminów zakończenia projektów budowlanych oraz przekazywania gotowych mieszkań klientom i nie jest zjawiskiem sezonowym ani porównywalnym rok do roku.

Na skutek czynników opisanych w punkcie 1.1 (ogólna charakterystyka rynku) w roku 2016 na całym rynku deweloperskim można było zaobserwować istotne ożywienie i dynamiczny wzrost popytu na nowe mieszkania. Przedaż netto nowych mieszkań w całym roku 2016 wyniosła 1 615 sztuk, w porównaniu do 1 918 mieszkań w roku poprzednim. Spadek liczby przedsprzedanych mieszkań o 16% wynika z kończącej się atrakcyjnej oferty projektu „Nowe Czyżyny” w Krakowie.

Aby sprostać wymaganiom klientów oraz zapewnić stabilność przychodów ze sprzedaży w kolejnych latach, w roku 2016 rozpoczęto budowę ponad tysiąca nowych mieszkań na dziewięciu nowych projektach deweloperskich zlokalizowanych

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

w Warszawie, Krakowie i Poznaniu i Trójmieście. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w budowie było ponad cztery tysiące mieszkań. W roku 2016 Grupa kontynuowała proces dywersyfikacji banku ziemi poprzez zakup nowych działek w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Gdańsku. Na obecnie posiadanych gruntach możliwa jest budowa około 6,4 tysiąca nowych mieszkań.

Najważniejsze kontrakty budowlane zawarte przez spółki Grupy Budimex w 2016 roku:

Data zawarcia umowy	Wartość kontraktu przypadająca na Budimex SA	Inwestor	Rodzaj obiektu
2016-03-29	742 291	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o. Olsztyn	Budowa S51 Olsztyn – Olsztynek na odc. Olsztyn Wschód – Olsztyn Południe (dawniej: Budowa obwodnicy Olsztyna w ciągu drogi krajowej nr 16 – Zadanie nr 2: od km ok. 10+000 do końca opracowania w km ok. 24+701, za węzłem Olsztyn - Wschód)
2016-09-29	375 841	JSC "Vilniaus kogeneracine jėgaine"	Budowa elektrociepłowni w Wilnie – Lot 1
2016-04-13	292 102	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o. Poznań	Zaprojektowanie i budowa drogi ekspresowej S5 Poznań-Wrocław, odc. Wronczyn-Kościan Południe
2016-06-06	285 673	Gdański Uniwersytet Medyczny	Budowa Centrum Medycyny Nieinwazyjnej w Gdańsku – etap 1
2016-11-22	275 191	Kujawsko-Pomorskie Inwestycje Medyczne Sp. z o.o.	Przebudowa i rozbudowa Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego im. L. Rydygiera w Toruniu
2016-01-27	235 750	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o. Lublin	Zaprojektowanie i budowa drogi ekspresowej S17 Warszawa (w. Zakręt) – Garwolin na odcinku węzeł "Lubelska" (bez węzła) – Garwolin (początek obwodnicy) z podziałem na trzy części: Część nr 3: na odcinku Kołbiel (koniec obwodnicy) - Garwolin (początek obwodnicy) od ok. km 27+900 do ok. km 40 +915 dług. ok. 13 015 km
2016-05-05	189 145	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o. Poznań	Budowa drogi ekspresowej S5 Poznań-Wrocław, odc. Radomicko-Kaczkowo, etap II odc. Leszno Płd. (z węzłem) – Kaczkowo
2016-02-05	153 224	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o. Zielona Góra	Budowa drugiej jezdni drogi ekspresowej S3 na odcinku Sulechów-Nowa Sól – trzeci odcinek od km 299+350 do km 316+640
2016-11-24	145 180	Urząd Miejski w Białymstoku	Budowa Trasy Niepodległości w Białymstoku Etap III: Budowa Alei I.J. Paderewskiego w Białymstoku w granicach pasa drogi wojewódzkiej Nr 669 na odcinku od Alei Niepodległości do drogi wojewódzkiej Nr 678 wraz z budową i przebudową infrastruktury technicznej
2016-11-24	140 764	Urząd Miejski w Białymstoku	Budowa Trasy Niepodległości w Białymstoku Etap II: Budowa Alei Niepodległości w Białymstoku, w granicach pasa drogi wojewódzkiej Nr 669 na odcinku od ul. Narodowych Sił Zbrojnych do Alei I. J. Paderewskiego wraz z budową i przebudową infrastruktury technicznej
2016-06-10	118 907	Lidl Sp. z o.o Sp. k.	Budowa Centrum Dystrybucyjnego Będzin
2016-06-14	118 000	Spółdzielnia Mleczarska "Mlekoop"	Budowa zespołu budynków produkcyjnych dla potrzeb montażu instalacji suszenia mleka i serwatki oraz ich magazynowania zlokalizowanych na działce 29/5 przy ul. Kormoranów w Mrągowie
2016-09-29	83 787	Urząd Miasta Olsztyna	Budowa ul. Towarowej w Olsztynie od skrzyżowania ul. Towarowej z ul. Leonharda do projektowanej obwodnicy Olsztyna
2016-06-01	81 800	BZ WBK Leasing SA	Budowa budynku biurowo-usługowego we Wrocławiu przy ul. Robotniczej 11
2016-06-07	76 999	IKEA Centres Polska SA w Jankach	Budowa obiektu typu Convenience Center z biurami i garażem podziemnym w ramach Parku Handlowego Franowo w Poznaniu
2016-03-18	69 704	Comarch SA	Budowa budynku biurowego SSE7 z garażem podziemnym w Krakowie wraz z drogami, chodnikami i miejscami postojowymi, elementami małej architektury, sieciami i instalacjami
2016-07-14	58 985	LC Corp Invest XVII sp. z o.o. Projekt 21 Sp. k.	Budowa zespołu biurowo-usługowego „Retro Office House” wraz z infrastrukturą wewnętrzną i zewnętrzną we Wrocławiu przy ul. Piłsudskiego, Komandorskiej, Bogusławskiego

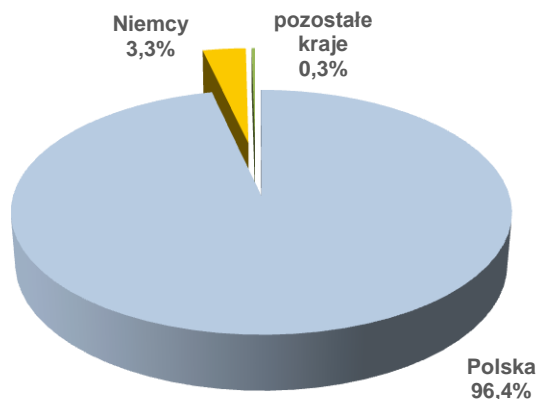
(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Struktura geograficzna sprzedaży Grupy Budimex w roku 2016

Głównymi rynkami, na których działa Grupa Budimex są:

- Polska
- Niemcy

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży w 2016 roku przedstawia się następująco:

2.3.2 Struktura przychodów ze sprzedaży Budimex SA**Sprzedaż usług budowlano – montażowych**

W 2016 roku wartość sprzedaży usług budowlano-montażowych Spółki wzrosła o 9,0% w porównaniu z rokiem 2015. Sprzedaż w sektorze infrastrukturalnym wzrosła o 24,2% (z 2 487 milionów złotych w 2015 roku do 3 089 milionów złotych w 2016 roku), natomiast sprzedaż w budownictwie kubaturowym spadła o 7,8% (z 2 256 milionów złotych w 2015 roku do 2 080 milionów złotych w 2016 roku). Sprzedaż w segmencie kubaturowym spadła w przypadku budownictwa niemieszkaniowego (spadek o 20,3%), w przypadku budownictwa mieszkaniowego odnotowano wzrost sprzedaży (o 35,9%).

Strukturę sprzedaży w podziale na poszczególne sektory rynku budowlanego prezentuje poniższa tabela:

Rodzaj obiektów	Wartość sprzedaży			
	2016		2015	
	mln zł	%	mln zł	%
łądowo – inżynieryjne (infrastruktura)	3 089	59,8%	2 487	52,4%
kubaturowe, w tym:	2 080	40,2%	2 256	47,6%
- niemieszkaniowe	1 399	27,1%	1 755	37,0%
- mieszkaniowe	681	13,2%	501	10,6%
Razem sprzedaż usług budowlano-montażowych	5 169	100,0%	4 743	100,0%

Działalność deweloperska i zarządzanie nieruchomościami

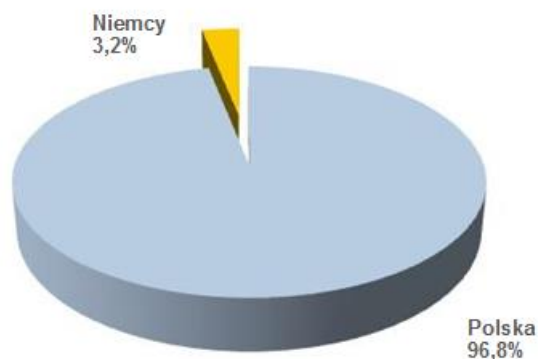
W 2016 roku przychody ze sprzedaży z działalności deweloperskiej i zarządzania nieruchomościami wyniosły 961 tysięcy złotych, natomiast w roku 2015 wyniosły 1 815 tysięcy złotych. Tendencja spadkowa sprzedaży jest związana z wygaszaniem działalności Spółki w tym segmencie. Wiodącym podmiotem realizującym działalność deweloperską w ramach Grupy Budimex jest spółka zależna - Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Głównymi rynkami, na których działa Budimex SA są:

- Polska
- Niemcy

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży w 2016 roku przedstawia się następująco:

2.4 Działalność budowlana Grupy Budimex na rynku niemieckim

W 2016 roku na rynku niemieckim wykonywane były głównie roboty warsztatowe. Przychody ze sprzedaży w Niemczech wyniosły 184 852 tysiące złotych (z czego 163 990 tysięcy złotych przypadało na Budimex SA) i były wyższe o 9 998 tysięcy złotych, tj. o 5,7% w porównaniu do 2015 roku. Wzrost odnotowano na robotach prefabrykacyjnych (11,6%), natomiast na robotach metalowych wystąpił spadek (3,8%). W 2016 roku udział robót metalowych w strukturze sprzedaży zmalał o 2,8% i wyniósł 28,9%. Zysk operacyjny na rynku niemieckim wyniósł 24 505 tysięcy złotych w roku 2016, podczas gdy w 2015 roku wyniósł 21 220 tysięcy złotych. Rentowność uzyskana na robotach prefabrykacyjnych była wyższa od zrealizowanej w 2015 roku o 0,1%, a na robotach metalowych niższa o 0,2% od uzyskanej w roku poprzednim. Zysk brutto osiągnięty w 2016 roku był wyższy od uzyskanego w roku poprzednim o 17,3%, co wynikało z większej sprzedaży, wyższej marży brutto oraz mniejszego obciążenia wyniku kosztami operacyjnymi i finansowymi. Struktura odbiorców jest rozproszona, tylko w branży metalowej udział jednego odbiorcy przekroczył o 2,1 punktu procentowego poziom 10% ogólnych obrotów metalowych.

2.5 Perspektywy rozwoju działalności Grupy i Budimex SA w okresie najbliższego roku

W najbliższym roku Grupa Budimex nadal będzie działać we wszystkich ważniejszych sektorach rynku budowlanego na obszarze Polski, jak również na rynku niemieckim.

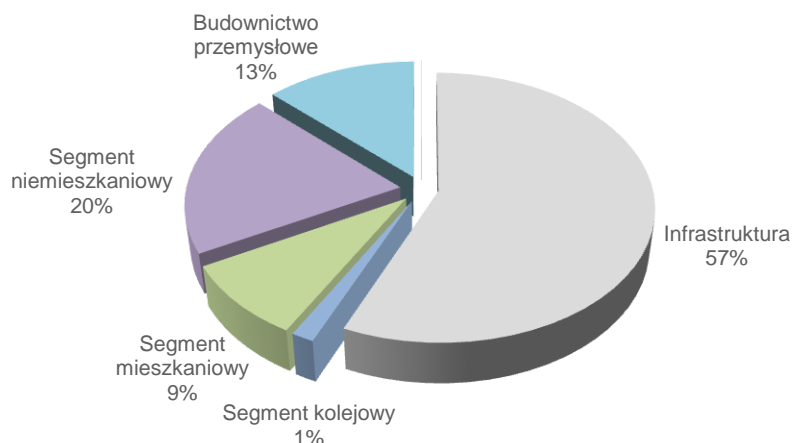
Inwestycje infrastrukturalne współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej (w szczególności projekty drogowe oraz kolejowe) stwarzają szansę dla Grupy Budimex na pozyskanie nowych kontraktów. W roku 2016 widoczne było spowolnienie w rozstrzygnięciach nowych przetargów drogowych, w konsekwencji wartość kontraktów podpisanych z GDDKiA istotnie spadła. Z drugiej strony, PKP PLK rozpoczęły proces rozstrzygnięcia przetargów w drugiej połowie 2016 roku. W 2017 roku proces inwestycyjny będzie kontynuowany, co powinno przełożyć się na nowe zlecenia drogowe oraz kolejowe.

Grupa planuje również konsekwentnie wzmocniać swoją pozycję w segmencie budownictwa kubaturowego oraz pozyskiwać nowe zlecenia w segmencie energetycznym oraz hydrotechnicznym. Planowany jest także dalszy rozwój na rynku usług komunalnych oraz podjęcie przedsięwzięć na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego.

W 2016 roku spółki Grupy Budimex podpisały kontrakty budowlane o łącznej wartości 5 691 milionów złotych (z aneksami). Portfel zamówień budowlanych Grupy Budimex na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniósł 8 930 milionów złotych, co stanowi wzrost o 6% w porównaniu z końcem 2015 roku.

Z kolei Budimex SA w 2016 roku podpisał kontrakty budowlane o łącznej wartości 5 480 milionów złotych (z aneksami). Portfel zamówień na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniósł 8 771 milionów złotych.

Struktura portfela zamówień Grupy Budimex na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

2.6 Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych

W roku 2017 Grupa Budimex planuje nakłady inwestycyjne na poziomie około 100 milionów złotych z czego ponad 90 milionów złotych przypada na spółkę Budimex SA. Główne wydatki to maszyny budowlane oraz realizacja projektów informatycznych.

Wydatki inwestycyjne będą finansowane ze środków własnych oraz ze źródeł zewnętrznych.

2.7 Czynniki ryzyka

Grupa Budimex w toku prowadzonej działalności narażona jest na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cenowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności.

Nieodłącznym ryzykiem związanym z prowadzeniem działalności gospodarczej jest ryzyko kredytowe kontrahentów. Pomimo wprowadzenia restrykcyjnych procedur kontroli należności w Grupie, wciąż istnieje ryzyko związane z niewypłacalnością inwestorów. Opóźnienia w terminowym regulowaniu należności mogą negatywnie wpłynąć na wyniki finansowe Grupy, powodując konieczność tworzenia odpisów aktualizujących należności oraz finansowania działalności zadłużeniem zewnętrznym.

Informacje dotyczące przyjętych przez Grupę celów oraz metod zarządzania ryzykiem finansowym zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku (nota 3).

Realizacja kontraktów budowlanych odbywa się w określonych warunkach techniczno-ekonomicznych, co wpływa na poziom uzyskiwanej marży. Spółki Grupy Budimex świadczące usługi budowlane monitorują ryzyka techniczne, organizacyjne, prawne i finansowe związane z planowaniem i bieżącym przebiegiem prac na poszczególnych kontraktach. Pomimo wprowadzonych mechanizmów kontrolnych i zabezpieczenia ogólnych ryzyk (kredytowego, walutowego i odpowiedzialności cywilnej), istnieje możliwość wystąpienia czynników powodujących realizację kontraktu z marżą niższą niż pierwotnie planowana, wśród których należy wymienić:

- wzrost cen materiałów budowlanych, ropopochodnych i energii,
- wzrost cen usług podwykonawców,
- wzrost kosztów zatrudnienia pracowników,
- opóźnienia w terminowym wykonaniu lub niedostateczna jakość robót podwykonawców,
- opóźnienia w uzyskaniu odpowiednich decyzji administracyjnych,
- zmiana zakresu robót bądź technologii uzgodnionych w umowach,
- niekorzystne warunki pogodowe lub gruntowe.

2.8 Zmiana źródeł zaopatrzenia

W 2016 roku nie nastąpiły istotne zmiany w źródłach zaopatrzenia budów. Udział żadnego z dostawców materiałów lub usług nie przekroczył 10% wartości przychodów ze sprzedaży Grupy Budimex.

3 SYTUACJA FINANSOWA**3.1 Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych****3.1.1 Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych Grupy Budimex**

Sytuację finansową Grupy Budimex w roku 2016 charakteryzują wybrane wielkości ekonomiczno-finansowe ujawnione w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat (zestawienie poniżej wraz z danymi porównywalnymi za rok 2015).

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Budimex

Główne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Budimex na dzień 31 grudnia 2016 roku w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

AKTYWA	31.12.2016	31.12.2015	Zmiana	Zmiana %
Aktywa trwałe (długoterminowe)	856 936	821 207	35 729	4,4%
Rzeczowe aktywa trwałe	114 674	83 248	31 426	37,8%
Nieruchomości inwestycyjne	25 581	63 410	(37 829)	(59,7%)
Wartości niematerialne	29 926	4 000	25 926	648,2%
Wartość firmy jednostek podporządkowanych	73 237	73 237	0	0,0%
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności	43 427	45 762	(2 335)	(5,1%)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 396	9 247	149	1,6%
Kaucje z tytułu umów o budowę	23 333	20 388	2 945	14,4%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	36 256	34 909	1 347	3,9%
Należności z tytułu umowy koncesyjnej	46 096	45 688	408	0,9%
Pozostałe aktywa finansowe	10 035	396	9 639	2 434,1%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	444 975	440 922	4 053	0,9%
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	4 736 729	3 892 157	844 572	21,7%
Zapasy	1 183 649	867 581	316 068	36,4%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	516 720	420 558	96 162	22,9%
Kaucje z tytułu umów o budowę	30 818	16 276	14 542	89,4%
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	288 456	171 763	116 693	67,9%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	194	421	(227)	(53,9%)
Pozostałe aktywa finansowe	1 758	2 432	(674)	(27,7%)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 715 134	2 413 126	302 008	12,5%
RAZEM AKTYWA	5 593 665	4 713 364	880 301	18,7%

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	31.12.2016	31.12.2015	Zmiana	Zmiana %
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	801 377	599 206	202 171	33,8%
Kapitał podstawowy	145 848	145 848	-	0,0%
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	87 163	87 163	-	0,0%
Pozostałe kapitały rezerwowe	4 725	4 801	(76)	(1,6%)
Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów i podmiotów zagranicznych	5 525	5 425	100	1,8%
Zyski zatrzymane	558 116	355 969	202 147	56,8%
Udziały niedające kontroli	4 443	3 918	525	13,4%
Razem kapitał własny	805 820	603 124	202 696	33,6%
Zobowiązania	4 787 845	4 110 240	677 605	16,5%
Zobowiązania długoterminowe	488 704	444 226	44 478	10,0%
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	62 333	44 563	17 770	39,9%
Kaucje z tytułu umów o budowę	206 147	207 239	(1 092)	(0,5%)
Rezerwy na zobowiązania długoterminowe i inne obciążenia	210 303	181 691	28 612	15,7%
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	7 937	7 657	280	3,7%
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 984	3 076	(1 092)	(35,5%)
Zobowiązania krótkoterminowe	4 299 141	3 666 014	633 127	17,3%
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	20 276	19 778	498	2,5%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 520 870	1 135 894	384 976	33,9%
Kaucje z tytułu umów o budowę	186 244	168 033	18 211	10,8%
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	1 352 639	1 239 940	112 699	9,1%
Przychody przyszłych okresów	1 002 017	896 448	105 569	11,8%
Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe i inne obciążenia	161 835	135 565	26 270	19,4%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	52 820	67 568	(14 748)	(21,8%)
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	1 422	1 350	72	5,3%
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 018	1 438	(420)	(29,2%)
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	5 593 665	4 713 364	880 301	18,7%

Na dzień 31 grudnia 2016 roku skonsolidowana wartość aktywów wzrosła o 880 301 tysięcy złotych w stosunku do stanu na koniec grudnia 2015 roku w wyniku wzrostu wartości aktywów trwałych o 4,4% (35 729 tysięcy złotych) oraz wzrostu wartości aktywów obrotowych o 21,7% (844 572 tysiące złotych).

Aktywa trwałe (długoterminowe):

Na zmianę wartości aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2016 roku w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wpływ miały przede wszystkim:

- spadek salda nieruchomości inwestycyjnych, głównie w wyniku przeniesienia działki budowlanej z nieruchomości inwestycyjnych na zapasy przez segment deweloperski o wartości 38 403 tysiące złotych,
- spadek salda inwestycji w jednostkach wycenianych metodą praw własności, przede wszystkim z tytułu strat jednostek stowarzyszonych w kwocie 2 272 tysiące złotych,
- wzrost salda aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 4 053 tysiące złotych.

Aktywa obrotowe (krótkoterminowe):

W tym samym czasie aktywa obrotowe wzrosły o 844 572 tysiące złotych, co było głównie wynikiem wzrostu:

- salda zapasów o 316 068 tysięcy złotych, przede wszystkim w wyniku większej skali działalności deweloperskiej,
- salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności o kwotę 96 162 tysiące złotych,
- salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o kwotę 302 008 tysięcy złotych.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Kapitał własny i zobowiązania:

Po stronie kapitałów własnych i zobowiązań zmiany dotyczyły:

- wzrostu wartości zobowiązań długoterminowych o kwotę 44 478 tysięcy złotych, przede wszystkim z powodu wzrostu salda zobowiązań z tytułu rezerw na zobowiązania długoterminowe o 28 612 tysięcy złotych oraz zobowiązań z tytułu długoterminowych kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania o 17 770 tysięcy złotych;
- wzrostu wartości zobowiązań krótkoterminowych o kwotę 633 127 tysięcy złotych, z których największe zmiany dotyczyły:
  - wzrostu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań o 384 976 tysięcy złotych,
  - wzrostu kwot należnych odbiorcom z tytułu umów o budowę o 112 699 tysięcy złotych, na który składa się wzrost korekty sprzedaży rozpoznanej nad sprzedażą zafakturowaną w związku z wyceną kontraktów długoterminowych według stopnia zaawansowania w kwocie 333 933 tysiące złotych oraz spadek salda rezerwy na straty na kontraktach w wysokości 221 234 tysiące złotych,
  - wzrostu salda przychodów przyszłych okresów o 105 569 tysięcy złotych, głównie z tytułu zaliczek na realizowane kontrakty budowlane oraz wpłat na lokale w działalności deweloperskiej.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Budimex

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	Zmiana	Zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów	5 572 290	5 133 994	438 296	8,5%
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	(4 821 025)	(4 641 280)	(179 745)	3,9%
Zysk brutto ze sprzedaży	751 265	492 714	258 551	52,5%
Koszty sprzedaży	(32 671)	(29 742)	(2 929)	9,9%
Koszty ogólnego zarządu	(198 766)	(190 081)	(8 685)	4,6%
Pozostałe przychody operacyjne	46 451	56 205	(9 754)	(17,4%)
Pozostałe koszty operacyjne	(61 172)	(36 878)	(24 294)	65,9%
Zysk z działalności operacyjnej	505 107	292 218	212 889	72,9%
Przychody finansowe	43 227	39 545	3 682	9,3%
Koszty finansowe	(34 657)	(31 535)	(3 122)	9,9%
Udział w (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(2 272)	(3 427)	1 155	(33,7%)
Zysk brutto	511 405	296 801	214 604	72,3%
Podatek dochodowy	(100 929)	(60 281)	(40 648)	67,4%
Zysk netto za okres	410 476	236 520	173 956	73,6%
<i>z tego przypadający:</i>				
<i>akcjonariuszom Spółki</i>	<i>409 851</i>	<i>235 846</i>	<i>174 005</i>	<i>73,8%</i>
<i>udziałom niedającym kontroli</i>	<i>625</i>	<i>674</i>	<i>(49)</i>	<i>(7,3%)</i>

W roku 2016 Grupa Budimex uzyskała przychody ze sprzedaży w wysokości 5 572 290 tysięcy złotych, co stanowi wzrost o 8,5% w porównaniu do przychodów uzyskanych w roku 2015.

Zysk brutto ze sprzedaży w 2016 roku wyniósł 751 265 tysięcy złotych, natomiast w roku poprzednim osiągnął wartość 492 714 tysięcy złotych. Rentowność brutto sprzedaży w roku 2016 wyniosła zatem 13,5%, a w roku 2015 wskaźnik ten wyniósł 9,6%.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości w przypadku, gdy budżetowane koszty realizacji kontraktu budowlanego przekraczają całkowitą wartość przewidywanych przychodów, spółki Grupy w momencie zidentyfikowania tego faktu tworzą rezerwy na straty, prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności finansowej w pozycji „Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę”. Na dzień 31 grudnia 2016 roku rezerwy na straty na kontraktach wynosiły 408 455 tysięcy złotych. W 2016 roku saldo rezerw na straty na kontraktach uległo zmniejszeniu o kwotę 221 234 tysiące złotych.

Koszty sprzedaży w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosły o 2 929 tysięcy złotych, natomiast koszty ogólnego zarządu są o 8 685 tysięcy złotych wyższe niż koszty poniesione w 2015 roku. Wskaźnik udziału łącznie kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu w sprzedaży ogółem spadł z 4,3% w 2015 roku do 4,2% w roku bieżącym.

Pozostałe przychody operacyjne w 2016 roku wyniosły 46 451 tysięcy złotych i obejmowały między innymi otrzymane odszkodowania i kary umowne w kwocie 23 579 tysięcy złotych, rozwiązanie rezerw na kary i sankcje w kwocie 6 189 tysięcy złotych, rozwiązanie rezerw na sprawy sądowe i odszkodowania w kwocie 2 765 tysięcy złotych, odwrócenie odpisów aktualizujących należności i zapasy w kwotach odpowiednio 4 257 tysięcy złotych i 1 958 tysięcy złotych, a także odpis przedawnionych zobowiązań w kwocie 2 545 tysięcy złotych. Ponadto, w 2016 roku spółki Grupy dokonały zbycia składników rzeczowego majątku trwałego, z którego osiągnęły ogólny zysk w wysokości 760 tysięcy złotych. Wartość netto składników rzeczowego majątku trwałego sprzedanych w roku 2016 wyniosła 172 tysiące złotych.

Poza tym w roku 2016 Grupa odnotowała również zysk z tytułu wyceny instrumentów pochodnych typu FX Forward oraz opcji walutowych (zawartych w celu ograniczenia ryzyka kursowego kontraktów budowlanych w walutach obcych) w wysokości 2 273 tysiące złotych.

Pozostałe koszty operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku wyniosły 61 172 tysiące złotych, z czego 14 524 tysiące złotych stanowiły koszty z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności, 4 067 tysięcy złotych dotyczyło kosztów z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość zapasów, a 1 791 tysięcy złotych dotyczyło odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych. Koszty utworzonych rezerw na sprawy sądowe wyniosły 236 tysięcy złotych, a 10 418 tysięcy złotych dotyczyło utworzonych rezerw na kary i odszkodowania. Wartość wypłaconych odszkodowań i kar umownych, które obciążały wynik Grupy w 2016 roku wyniosła 23 934 tysiące złotych. 1 807 tysięcy złotych wyniosły z kolei koszty opłat sądowych i egzekucyjnych oraz koszty postępowania sądowego. Ponadto, w roku 2016 Grupa odnotowała stratę z tytułu realizacji instrumentów pochodnych typu FX Forward oraz opcji walutowych w wysokości 2 600 tysięcy złotych.

W 2016 roku Grupa odnotowała zysk z działalności operacyjnej w wysokości 505 107 tysięcy złotych, co stanowiło 9,1% wartości przychodów ze sprzedaży. W roku poprzednim zysk z działalności operacyjnej wyniósł 292 218 tysięcy złotych, co stanowiło 5,7% wartości przychodów ze sprzedaży.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku Grupa osiągnęła zysk z działalności finansowej wynoszący 8 570 tysięcy złotych, podczas gdy w 2015 roku – zysk w wysokości 8 010 tysięcy złotych. Koszty finansowe w 2016 roku stanowiły między innymi: koszty odsetek w wysokości 3 648 tysięcy złotych, zapłacone przez spółki Grupy prowizje bankowe od gwarancji i kredytów w wysokości 23 960 tysięcy złotych, koszty z tytułu dyskonta długoterminowych należności i zobowiązań z tytułu kaucji gwarancyjnych w wysokości 6 362 tysiące złotych. W roku 2016 Grupa poniosła też stratę z tytułu realizacji instrumentów pochodnych typu swap stopy procentowej (zawartych w celu ograniczenia ryzyka stopy procentowej) w wysokości 652 tysiące złotych oraz jednocześnie odnotowała zysk z tytułu wyceny tychże instrumentów w wysokości 1 230 tysięcy złotych. Przychody finansowe za 2016 rok stanowiły przede wszystkim odsetki w wysokości 38 037 tysięcy złotych, wycena należności z tytułu umowy koncesyjnej w kwocie 2 907 tysięcy złotych, a także odwrócenie dyskonta należności długoterminowych w kwocie 355 tysięcy złotych.

Rok 2016 Grupa zamknęła zyskiem brutto w wysokości 511 405 tysięcy złotych, natomiast rok poprzedni - zyskiem brutto w wysokości 296 801 tysięcy złotych.

Obciążenie wyniku z tytułu podatku dochodowego za 2016 rok wyniosło 100 929 tysięcy złotych, w tym:

- część bieżąca w wysokości 105 020 tysięcy złotych,
- część odroczonej w wysokości (4 091) tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 444 975 tysięcy złotych, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa wykazywała aktywa z tego tytułu w kwocie 440 922 tysiące złotych. Składniki sprawozdania z sytuacji finansowej z tytułu odroczonego podatku dochodowego w Grupie Budimex wynikają głównie ze specyfiki rozliczeń kontraktów budowlanych, gdzie moment uznania kosztu za poniesiony i przychodu za zrealizowany są różne w ujęciu podatkowym i księgowym.

Zysk netto przypisany akcjonariuszom Budimex SA za rok 2016 roku wyniósł 409 851 tysięcy złotych, podczas gdy zysk netto przypisany akcjonariuszom Budimex SA za rok 2015 wyniósł 235 846 tysięcy złotych, co stanowi wzrost o 73,8%.

Zysk netto przypisany udziałom niedającym kontroli za 2016 rok wyniósł 625 tysięcy złotych. W poprzednim roku wynik netto przypisany udziałom niedającym kontroli wyniósł 674 tysiące złotych.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

3.1.2 Charakterystyka podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych Budimex SA

Sytuację finansową Budimex SA w roku 2016 charakteryzują wybrane wielkości ekonomiczno-finansowe ujawnione w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat (zestawienie poniżej wraz z danymi porównywalnymi za rok 2015).

Sprawozdanie z sytuacji finansowej Budimex SA

Główne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku w porównaniu ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

AKTYWA	31.12.2016	31.12.2015	Zmiana	Zmiana %
Aktywa trwałe (długoterminowe)	1 387 569	1 316 650	70 919	5,4%
Rzeczowe aktywa trwałe	92 668	61 821	30 847	49,9%
Nieruchomości inwestycyjne	3 762	3 888	(126)	-3,2%
Wartości niematerialne	29 707	3 761	25 946	689,9%
Inwestycje w podmiotach zależnych	724 473	724 323	150	0,0%
Inwestycje w podmiotach stowarzyszonych	61 246	61 246	0	0,0%
Inwestycje w pozostałych podmiotach	6 417	6 597	(180)	-2,7%
Pozostałe aktywa finansowe	16 537	6 666	9 871	148,1%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	12 878	11 120	1 758	15,8%
Kaucje z tytułu umów o budowę	39 835	35 404	4 431	12,5%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	400 046	401 824	(1 778)	-0,4%
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	3 232 437	2 625 013	607 424	23,1%
Zapasy	159 498	79 329	80 169	101,1%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	462 329	379 325	83 004	21,9%
Kaucje z tytułu umów o budowę	46 767	25 649	21 118	82,3%
Kwoty należne od odbiorców z tytułu umów o budowę	290 016	155 241	134 775	86,8%
Pozostałe aktywa finansowe	1 717	2 333	(616)	-26,4%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 272 110	1 983 136	288 974	14,6%
RAZEM AKTYWA	4 620 006	3 941 663	678 343	17,2%
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	31.12.2016	31.12.2015	Zmiana	Zmiana %
Kapitał podstawowy	145 848	145 848	0	0,0%
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	80 199	80 199	0	0,0%
Pozostałe kapitały rezerwowe	54 001	53 909	92	0,2%
Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów zagranicznych	5 670	5 630	40	0,7%
Zyski/ (straty) zatrzymane	382 856	208 753	174 103	83,4%
Razem kapitał własny	668 574	494 339	174 235	35,3%
Zobowiązania	3 951 432	3 447 324	504 108	14,6%
Zobowiązania długoterminowe	410 118	366 594	43 524	11,9%
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	29 374	11 551	17 823	154,3%
Kaucje z tytułu umów o budowę	194 624	196 185	(1 561)	-0,8%
Rezerwy na zobowiązania długoterminowe i inne obciążenia	180 765	153 495	27 270	17,8%
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	5 348	5 358	(10)	-0,2%
Pozostałe zobowiązania finansowe	7	5	2	40,0%
Zobowiązania krótkoterminowe	3 541 314	3 080 730	460 584	15,0%
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	18 463	18 382	81	0,4%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 397 654	1 019 137	378 517	37,1%
Kaucje z tytułu umów o budowę	174 635	158 641	15 994	10,1%
Kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę	1 337 780	1 229 015	108 765	8,9%
Przychody przyszłych okresów	408 741	464 616	(55 875)	-12,0%
Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe i inne obciążenia	157 540	130 964	26 576	20,3%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	45 272	58 313	(13 041)	-22,4%
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	1 025	926	99	10,7%
Pozostałe zobowiązania finansowe	204	736	(532)	-72,3%
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	4 620 006	3 941 663	678 343	17,2%

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość aktywów wzrosła o 678 343 tysiące złotych w stosunku do stanu na koniec grudnia 2015 roku i wyniosła 4 620 006 tysięcy złotych. Główne zmiany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej były związane z następującymi zdarzeniami:

Aktywa trwałe (długoterminowe):

Aktywa trwałe wzrosły o 70 919 tysięcy złotych, co było przede wszystkim wynikiem następujących zdarzeń:

- wzrostu salda rzeczowych aktywów trwałych o kwotę 30 847 tysięcy złotych głównie w związku z nabyciem lub przyjęciem w leasing finansowy maszyn i urządzeń technicznych w kwocie 29 630 tysięcy złotych,
- wzrostu salda wartości niematerialnych o kwotę 25 946 tysięcy złotych głównie w związku z nabyciem oprogramowania komputerowego,
- wzrostu salda pozostałych aktywów finansowych o kwotę 9 871 tysięcy złotych, głównie w wyniku wypłaty kolejnej transzy pożyczki spółce stowarzyszonej FBService SA w wysokości 9 163 tysiące złotych,
- wzrostu salda długoterminowych kaucji z tytułu umów o budowę o kwotę 4 431 tysięcy złotych.

Aktywa obrotowe (krótkoterminowe):

W tym samym okresie aktywa obrotowe zwiększyły się o kwotę 607 424 tysiące złotych, co było przede wszystkim wynikiem następujących zdarzeń:

- wzrostu salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów o kwotę 288 974 tysiące złotych,
- wzrostu salda kwot należnych od odbiorców z tytułu umów o budowę o kwotę 134 775 tysięcy złotych w wyniku wzrostu w stosunku do ubiegłego roku korekty sprzedaży rozpoznanej nad sprzedażą zafakturowaną, w związku z wyceną kontraktów długoterminowych według stopnia zaawansowania,
- wzrostu salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności o kwotę 83 004 tysiące złotych, głównie w wyniku wzrostu należności handlowych o kwotę 98 953 tysiące złotych,
- wzrostu salda zapasów o kwotę 80 169 tysięcy złotych, głównie w wyniku zwiększenia stanu materiałów w magazynach,
- wzrostu kaucji zatrzymanych przez odbiorców z tytułu umów o budowę o kwotę 21 118 tysięcy złotych.

Kapitał własny i zobowiązania:

Po stronie kapitałów własnych i zobowiązań największe zmiany dotyczyły:

- wzrostu salda zobowiązań krótkoterminowych o kwotę 460 584 tysiące złotych, głównie w związku ze:
  - wzrostem salda zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań o kwotę 378 517 tysięcy złotych,
  - wzrostem kwot należnych odbiorcom z tytułu umów o budowę o kwotę 108 765 tysięcy złotych, na który składa się wzrost korekty sprzedaży rozpoznanej nad sprzedażą zafakturowaną w związku z wyceną kontraktów długoterminowych według stopnia zaawansowania w kwocie 338 045 tysięcy złotych oraz spadek salda rezerwy na straty na kontraktach w wysokości 229 280 tysięcy złotych,
  - spadkiem salda przychodów przyszłych okresów o kwotę 55 875 tysięcy złotych, głównie w wyniku spadku wartości zaliczek otrzymanych z tytułu realizacji kontraktów,
  - wzrostem salda rezerw na zobowiązania krótkoterminowe i inne obciążenia o kwotę 26 576 tysięcy złotych, głównie w związku ze zwiększeniem kwoty rezerw na naprawy gwarancyjne o 24 872 tysiące złotych,
  - wzrostem salda kaucji z tytułu umów o budowę o kwotę 15 994 tysiące złotych,
  - spadkiem zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego o kwotę 13 041 tysięcy złotych;
- wzrostu salda zobowiązań długoterminowych o kwotę 43 524 tysiące złotych, głównie w związku ze:
  - wzrostem salda rezerw na zobowiązania długoterminowe i inne obciążenia o kwotę 27 270 tysięcy złotych w związku ze zwiększeniem kwoty rezerw na naprawy gwarancyjne,
  - wzrostem salda kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania o kwotę 17 823 tysiące złotych w związku ze wzrostem długoterminowych zobowiązań z tytułu leasingu,
  - spadkiem salda kaucji zatrzymanych od dostawców z tytułu umów o budowę o kwotę 1 561 tysięcy złotych.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Rachunek zysków i strat Budimex SA

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01 - 31.12.2016	01.01 - 31.12.2015	Zmiana	Zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług oraz towarów i materiałów	5 207 194	4 768 675	438 519	9,2%
Koszty sprzedanych produktów i usług oraz towarów i materiałów	(4 570 979)	(4 355 182)	(215 797)	5,0%
Zysk brutto ze sprzedaży	636 215	413 493	222 722	53,9%
Koszty sprzedaży	(11 665)	(11 157)	(508)	4,6%
Koszty ogólnego zarządu	(179 368)	(172 749)	(6 619)	3,8%
Pozostałe przychody operacyjne	38 677	52 201	(13 524)	-25,9%
Pozostałe koszty operacyjne	(54 951)	(33 978)	20 973	61,7%
Zysk z działalności operacyjnej	428 908	247 810	181 098	73,1%
Przychody finansowe	69 670	43 668	26 002	59,5%
Koszty finansowe	(31 489)	(32 569)	1 080	-3,3%
Zysk brutto	467 089	258 909	208 180	80,4%
Podatek dochodowy	(85 173)	(50 901)	(34 272)	67,3%
Zysk netto za okres	381 916	208 008	173 908	83,6%

W okresie 12 miesięcy 2016 roku Budimex SA uzyskał przychody ze sprzedaży w wysokości 5 207 194 tysiące złotych, natomiast w roku 2015 w wysokości 4 768 675 tysięcy złotych, co stanowi wzrost o 9,2%.

Zysk brutto ze sprzedaży w 2016 roku wyniósł 636 215 tysięcy złotych, natomiast w roku poprzednim osiągnął wartość 413 493 tysiące złotych. Rentowność brutto sprzedaży w roku 2016 wyniosła zatem 12,2% i była wyższa od rentowności uzyskanej w roku 2015, kiedy wskaźnik ten wynosił 8,7%.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości Spółka tworzy rezerwy na straty na kontraktach, jeżeli budżetowane koszty przekraczają łączne przychody z tytułu umowy. W kolejnych okresach część utworzonej rezerwy jest rozwiązywana proporcjonalnie do stopnia zaawansowania kontraktu przy uwzględnieniu ujemnej całkowitej marży kontraktu. Na dzień 31 grudnia 2015 roku rezerwa na straty na kontraktach wynosiła 629 426 tysięcy złotych. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku saldo rezerwy na straty na kontraktach uległo zmniejszeniu o kwotę 229 280 tysięcy złotych.

Koszty sprzedaży w 2016 roku wzrosły o kwotę 508 tysięcy złotych w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast koszty ogólnego zarządu wzrosły o kwotę 6 619 tysięcy złotych. Wskaźnik udziału tych kosztów w przychodach ze sprzedaży ogółem wyniósł 3,7% w 2016 roku i 3,9% w 2015 roku.

Pozostałe przychody operacyjne w okresie 12 miesięcy 2016 roku wyniosły 38 677 tysięcy złotych. Na wartość tą składały się głównie otrzymane odszkodowania i kary umowne w kwocie 20 724 tysiące złotych, przychody z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności i kaucji w wysokości 3 505 tysięcy złotych oraz zapasów w kwocie 975 tysięcy złotych oraz odpis przedawnionych zobowiązań w wysokości 2 545 tysięcy złotych. Jednocześnie Spółka rozwiązała rezerwy na sprawy sądowe i odszkodowania w łącznej kwocie 8 950 tysięcy złotych. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych w 2016 roku wyniósł 1 001 tysięcy i był niższy od zysku osiągniętego w roku 2015 o 12 919 tysięcy złotych (w 2015 roku sprzedano działkę z zyskiem w wysokości 11 819 tysięcy złotych).

Pozostałe koszty operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku wyniosły 54 951 tysięcy złotych, z czego kwota 10 654 tysiące złotych stanowiła wartość utworzonych rezerw na sprawy sądowe oraz przewidywane zobowiązania kontraktowe, a wypłacone odszkodowania i kary umowne stanowiły kwotę 23 736 tysięcy złotych. Ponadto, Spółka dokonała odpisów aktualizujących wartość należności w wysokości 14 196 tysięcy złotych, zapasów w kwocie 1 751 tysięcy złotych oraz rzeczowego majątku trwałego w wysokości 1 677 tysięcy złotych. W roku 2016 roku Spółka odnotowała również stratę z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych typu Fx Forward oraz opcji walutowych w wysokości 54 tysiące złotych.

W okresie 12 miesięcy 2016 roku Spółka uzyskała dodatni wynik z działalności finansowej wynoszący 38 181 tysiące złotych. Na taki rezultat wpłynęły głównie przychody uzyskane z tytułu dywidend w kwocie 36 586 tysięcy złotych, przychody odsetkowe netto w wysokości 30 388 tysięcy złotych, wyższe niż w roku 2015 koszty dyskonta kaucji z tytułu umów o budowę wynoszące 6 109 tysięcy złotych, wyższe niż w roku ubiegłym koszty prowizji i gwarancji bankowych wynoszące 23 339 tysięcy złotych, a także strata z likwidacji aktywów dostępnych do sprzedaży w kwocie 154 tysiące złotych.

Spółka zakończyła rok 2016 zyskiem brutto w wysokości 467 089 tysięcy złotych, o 80,4% wyższym niż w roku poprzednim.

Podatek dochodowy za 12 miesięcy 2016 roku wyniósł 85 173 tysiące złotych, w tym:

- część bieżąca w wysokości 83 459 tysięcy złotych,
- część odroczone w wysokości 1 714 tysięcy złotych.

Budimex SA uzyskał w 2016 roku zysk netto w wysokości 381 916 tysięcy złotych, co stanowi wzrost o 83,6% w porównaniu do roku 2015.

3.2 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

3.2.1 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Budimex

Wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych pozycja „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty” składa się z gotówki w kasie, depozytów płatnych na żądanie oraz tych lokat, które są łatwo wymienne na określoną kwotę środków pieniężnych oraz które są narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania Grupa zalicza przede wszystkim środki:

- stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych,
- zgromadzone na otwartych mieszkaniowych rachunkach powierniczych,
- środki na rachunkach powierniczych i bieżących w części należnej partnerom realizującym kontrakty budowlane wraz ze spółką z Grupy.

Grupa Budimex rozpoczęła rok 2016 posiadając środki pieniężne na rachunkach bankowych i w kasie w łącznej kwocie 2 413 126 tysięcy złotych, która dla celów sporządzenia sprawozdania z przepływów pieniężnych została zmniejszona o środki o ograniczonej możliwości dysponowania w wysokości 229 049 tysięcy złotych. Przepływy pieniężne netto za rok 2016 były dodatnie i wyniosły 339 472 tysiące złotych i na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa wykazała środki pieniężne w wysokości 2 715 134 tysiące złotych, w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 191 101 tysięcy złotych.

W roku 2016 stan środków pieniężnych z działalności operacyjnej zwiększył się o kwotę 611 502 tysiące złotych.

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej zamknęły się ujemnym saldem w wysokości 48 930 tysięcy złotych, co było głównie rezultatem nabycia niefinansowych aktywów trwałych oraz udzielonych pożyczek.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej za 2016 rok były ujemne i wyniosły 223 100 tysięcy złotych i były głównie wynikiem wypłaty dywidendy za rok 2015.

3.2.2 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych Budimex SA

Saldo środków pieniężnych na rachunkach bankowych i w kasie Spółki na początku 2016 roku wynosiło 1 983 136 tysięcy złotych. Na potrzeby sporządzenia sprawozdania z przepływów pieniężnych kwota ta została skorygowana o środki o ograniczonej możliwości dysponowania dotyczące konsorcjów w części przypadającej na współkonsorcjantów w wysokości 47 770 tysięcy złotych. Przepływy pieniężne netto w okresie 12 miesięcy 2016 roku były dodatnie i wyniosły 303 688 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka wykazała środki pieniężne w wysokości 2 272 110 tysięcy złotych, w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 32 564 tysiące złotych.

W roku 2016 stan środków pieniężnych z działalności operacyjnej zwiększył się o kwotę 534 109 tysięcy złotych.

Stan środków pieniężnych Spółki z działalności inwestycyjnej zmniejszył się o kwotę 10 467 tysięcy złotych, w czym największy udział miały wydatki na nabycie wartości niematerialnych i rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 40 751 tysięcy złotych oraz wydatki z tytułu udzielonych pożyczek spółkom powiązanym w łącznej wysokości 9 193 tysiące złotych. Jednocześnie wpływy z tytułu otrzymanych dywidend wyniosły 36 586 tysięcy złotych, a wpływy z tytułu spłaty odsetek od pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym wyniosły 1 918 tysięcy złotych.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej za 2016 rok były ujemne i wyniosły 219 954 tysiące złotych. Wydatki dotyczyły wypłaty przez Spółkę dywidendy w kwocie 207 815 tysięcy złotych oraz spłaty zobowiązań z tytułu leasingu finansowego wraz z odsetkami w kwocie 12 139 tysięcy złotych.

3.3 Zarządzanie zasobami finansowymi

3.3.1 Zarządzanie zasobami finansowymi Grupy Budimex

Stan środków pieniężnych Grupy Budimex wynosił na dzień 31 grudnia 2016 roku 2 715 134 tysiące złotych i był o 302 008 tysięcy złotych wyższy, niż stan na dzień 31 grudnia 2015 roku. W trakcie roku 2016 miała miejsce wypłata dywidendy przez Budimex SA w wysokości 207 815 tysięcy złotych. W ciągu roku 2016 Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. zainwestował także 125 086 tysięcy złotych własnych środków w grunty pod działalność deweloperską. Wygenerowanie środków pieniężnych na przedstawionym poziomie, pomimo wypłaty dywidendy oraz wspomnianych wydatków na grunty było możliwe przede wszystkim dzięki: wysokiej rentowności spółek Grupy we wszystkich segmentach działalności osiągniętej w 2016 roku oraz utrzymującym się korzystnym tendencjom w zakresie składników kapitału obrotowego w części budowlanej w trakcie II półrocza 2016 roku, w tym wzrostowi salda netto otrzymanych wpłat od klientów w części deweloperskiej oraz utrzymującej się na wysokim poziomie wartości salda netto otrzymanych zaliczek kontraktowych od klientów w segmencie budowlanym.

Nadwyżki środków pieniężnych Grupy były - zgodnie z polityką Grupy – lokowane w depozyty w bankach o wysokim ratingu. Ponadto, spółka Budimex SA wykorzystywała nadwyżki środków pieniężnych do finansowania swoich dostawców usług i materiałów, co wpływało pozytywnie na płynność finansową tychże dostawców i generowało dodatkowe przychody finansowe dla Budimex SA.

Spółki Grupy Budimex posiadały zadłużenie zewnętrzne z tytułu kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania, w tym z tytułu leasingu finansowego, które na 31 grudnia 2016 roku wynosiło 82 609 tysięcy złotych, a zatem było wyższe o 18 268 tysięcy złotych w stosunku do stanu na 31 grudnia 2015 roku (tabela poniżej). Na kwotę zadłużenia Grupy składają się przede wszystkim: zadłużenie Budimex SA z tytułu umów leasingu finansowego (zawartych w celu finansowania nabycia składników rzeczowego majątku trwałego – maszyn i urządzeń do realizacji kontraktów drogowych i kolejowych) oraz kredyt zaciągnięty przez Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o. na finansowanie koncesji parkingowej (parking

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

przy Hali Stulecia we Wrocławiu). Wspomniany powyżej wzrost zadłużenia ogółem w roku 2016 wynika przede wszystkim ze wzrostu zadłużenia Budimex SA z tytułu umów leasingu finansowego. Na koniec roku 2016 Grupa nie posiadała zadłużenia z tytułu kredytów bankowych finansujących działalność deweloperską.

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania:	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
- długoterminowe	62 333	44 563	46 298
- krótkoterminowe	20 276	19 778	21 402
Ogółem	82 609	64 341	67 700

Strukturę finansowania Grupy Budimex obrazują następujące wskaźniki:

Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Pokrycie majątku kapitałem własnym:			
<i>(kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/ (aktywa ogółem)</i>	0,14	0,13	0,13
Pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym:			
<i>(kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/ (aktywa trwałe)</i>	0,94	0,73	0,77
Wskaźnik zadłużenia całkowitego:			
<i>(aktywa ogółem - kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/(aktywa ogółem)</i>	0,86	0,87	0,87
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych:			
<i>(aktywa ogółem - kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/ (kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)</i>	5,98	6,87	6,43

Na koniec roku 2016 wskaźniki obrazujące strukturę kapitału Grupy uległy poprawie. Znaczący wzrost kwoty zysku netto i związany z tym wzrost kapitałów własnych pozwolił na zmniejszenie wskaźników zadłużenia i zwiększenie wskaźników pokrycia majątku, pomimo znacznego wzrostu aktywów ogółem Grupy.

Wskaźniki płynności również uległy nieznacznej poprawie w stosunku do ich poziomu sprzed roku.

Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Płynność bieżąca <i>(aktywa obrotowe)/(zobowiązania krótkoterminowe)</i>	1,10	1,06	1,09
Płynność szybka <i>(aktywa obrotowe – zapasy)/(zobowiązania krótkoterminowe)</i>	0,83	0,83	0,87

Obecna bardzo dobra sytuacja finansowa Grupy Budimex, zasoby gotówkowe Grupy, dostęp do limitów kredytowych oraz nieznaczny poziom zadłużenia finansowego powodują, że nie ma zagrożeń dla finansowania działalności Grupy w roku 2017.

3.3.2 Zarządzanie zasobami finansowymi Budimex SA

Stan środków pieniężnych Budimex SA wynosił na dzień 31 grudnia 2016 roku 2 272 110 tysięcy złotych i był o 288 974 tysiące złotych wyższy niż stan na dzień 31 grudnia 2015 roku. W trakcie roku 2016 miała miejsce wypłata dywidendy w wysokości 207 815 tysięcy złotych, która była bliska kwocie zysku netto Spółki za 2015 rok. Wygenerowanie środków pieniężnych na przedstawionym poziomie było możliwe dzięki: znacznemu wzrostowi rentowności Spółki w 2016 roku, korzystnym tendencjom w zakresie składników kapitału obrotowego w trakcie II półrocza 2016 roku oraz utrzymującej się na wysokim poziomie wartości salda netto otrzymanych zaliczek kontraktowych od klientów.

Spółka kontynuowała w 2016 roku umowy kredytowe, w ramach których banki udostępniły Budimeksowi na okres trzech lat, przyręczone limity kredytowe o łącznej wartości 270 000 tysięcy złotych, w celu zabezpieczenia nieplanowanych wahań płynności finansowej Spółki w kolejnych latach. W trakcie roku 2016 kredyty te nie były przez Spółkę wykorzystywane.

Wysokość zadłużenia Spółki z tytułu pożyczek, kredytów bankowych oraz zawartych umów leasingu finansowego przedstawia poniższa tabela. Przeważającą część tego zadłużenia to zobowiązania Spółki z tytułu zawartych umów leasingu finansowego dotyczących maszyn i urządzeń niezbędnych do realizacji kontraktów drogowych i kolejowych. Stan zadłużenia na dzień 31 grudnia 2016 roku zwiększył się istotnie w związku ze wzrostem zadłużenia z tytułu umów leasingu finansowego.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania:	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
- długoterminowe	29 374	11 551	12 313
- krótkoterminowe	18 463	18 382	20 401
Ogółem	47 837	29 933	32 714

Strukturę finansowania Budimex SA obrazują następujące wskaźniki:

Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Pokrycie majątku kapitałem własnym: <i>(kapitał własny) / (aktywa ogółem)</i>	0,14	0,13	0,13
Pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym: <i>(kapitał własny) / (aktywa trwałe)</i>	0,48	0,38	0,37
Wskaźnik zadłużenia całkowitego: <i>(aktywa ogółem – kapitał własny) / (aktywa ogółem)</i>	0,86	0,87	0,87
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych: <i>(aktywa ogółem – kapitał własny) / (kapitał własny)</i>	5,91	6,97	6,50

Na koniec roku 2016 wszystkie wskaźniki obrazujące strukturę kapitału Spółki poprawiły się. Było to możliwe dzięki znacznemu wzrostowi kapitałów własnych wskutek wzrostu zysku netto Spółki, pomimo wzrostu sprzedaży i związanego z nim wzrostu aktywów ogółem.

Wskaźnik	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Płynność bieżąca <i>(aktywa obrotowe)/(zobowiązania krótkoterminowe)</i>	0,91	0,85	0,83
Płynność szybka <i>(aktywa obrotowe – zapasy)/(zobowiązania krótkoterminowe)</i>	0,87	0,83	0,81

Wskaźniki płynności, poprawiły się w stosunku do stanu na koniec roku 2015. Sytuacja Spółki w zakresie płynności oraz dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania jest obecnie bardzo dobra i brak jest zagrożeń dla finansowania działalności w roku 2017.

3.4 Zobowiązania i należności warunkowe Grupy Budimex

Poręczenia, gwarancje oraz inne zobowiązania i należności warunkowe zostały opisane w nocie 47 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Budimex oraz nocie 48 sprawozdania finansowego Budimex SA.

Udzielone przez Budimex SA lub przez jednostki od niego zależne poręczenia kredytu lub pożyczki oraz udzielone gwarancje według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia poniższa tabela:

Nazwa spółki udzielającej poręczenia kredytu lub pożyczek lub udzielającej gwarancji	Nazwa (firmy) podmiotu, któremu zostały udzielone poręczenia lub gwarancje	Łączna kwota kredytów lub pożyczek, która w całości lub w określonej części została odpowiednio poręczona lub gwarantowana	Okres na jaki zostały udzielone poręczenia lub gwarancje	Warunki finansowe na jakich poręczenia lub gwarancje zostały udzielone	Charakter powiązań istniejących pomiędzy BUDIMEX SA a podmiotem, który zaciągnął kredyt lub pożyczkę
Budimex SA	Mostostal Kraków SA	78 306	2021-10-20	odpłatnie	zależna
Budimex SA	Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o.	206	2017-08-31	nieodpłatnie	zależna
Budimex SA	Budimex Bau GmbH	85	2017-12-31	nieodpłatnie	zależna
Budimex SA	Budimex Budownictwo Sp. z o.o.	26 640	2024-03-23	nieodpłatnie	zależna
Budimex SA	FBSerwis SA	3 774	2021-06-16	odpłatnie	stowarzyszona
Budimex Budownictwo Sp. z o.o.	FBSerwis SA	1 263	2018-11-16	odpłatnie	stowarzyszona
OGÓŁEM		110 274			

3.5 Objasnienie różnic pomiędzy osiągniętymi i prognozowanymi wynikami finansowymi Grupy Budimex

Grupa Budimex nie publikowała prognoz wyników finansowych na 2016 rok.

3.6 Wykorzystanie wpływów z emisji papierów wartościowych

W okresie objętym raportem nie miały miejsca emisje papierów wartościowych zarówno w ramach Grupy Budimex, jak również poza Grupę.

4 ZNACZĄCE UMOWY**4.1 Umowy ubezpieczenia zawarte dla spółek Grupy Budimex**

Grupę Budimex (w tym Budimex SA) obowiązywały w roku 2016 następujące Generalne Umowy Ubezpieczenia:

- Generalna Umowa Ubezpieczenia Wszystkich Ryzyk Budowy/Montażu

Koasekuratorem wiodącym tej umowy jest TUIR Warta SA z siedzibą w Warszawie (50% udziałów), pozostałymi koasekuratorami są TUIR Allianz Polska SA z siedzibą w Warszawie (25% udziałów), PZU SA z siedzibą w Warszawie (25% udziałów).

Przedmiotem ubezpieczenia objęte są wszystkie kontrakty budowlano-montażowe realizowane przez Budimex SA, których wartość nie przekracza 500 milionów złotych i które w ciągu 30 dni od daty wejścia pierwszego wykonawcy na teren budowy są zgłaszane Koasekuratorowi Wiodącemu.

Niniejsza umowa została zawarta na okres od 5 lipca 2016 roku do 4 lipca 2018 roku.

- Generalna Umowa Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej

Ubezpieczycielem jest Axa TUIR SA

Przedmiotem ubezpieczenia jest pozaumowna odpowiedzialność cywilna deliktowa Ubezpieczonego z tytułu posiadanego mienia wykorzystywanego do prowadzonej działalności objętej ochroną ubezpieczeniową oraz prowadzonej działalności polegającej na świadczeniu usług budowlanych za szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone osobom trzecim. Główna suma ubezpieczenia została określona na 100 milionów złotych na jedno i wszystkie zdarzenia dla każdego okresu rozliczeniowego. Niniejsza umowa posiada rozszerzenia zakresu podstawowego ubezpieczenia wraz z podlimitami sumy gwarancyjnej.

Niniejsza umowa została zawarta na okres od 5 lipca 2016 roku do 4 lipca 2018 roku.

- Generalna Umowa Ubezpieczenia Maszyn Budowlanych od Wszystkich Ryzyk

Umowa ta została zawarta na czas określony od dnia 15 listopada 2016 roku do 14 listopada 2018 roku. Ubezpieczycielem jest Gothaer TU SA. Ubezpieczeniem są objęte maszyny i urządzenia budowlane będące własnością Budimex SA oraz będące przedmiotem leasingu. Zakres ubezpieczenia to wszystkie ryzyka fizycznej utraty lub uszkodzenia mienia z włączeniem szkód powstałych podczas/lub w związku z transportem maszyny, załadunkiem lub wyładunkiem oraz z montażem i demontażem.

- Pozostałe istotne umowy ubezpieczenia:

W 2016 roku została przedłużona z AIG Umowa Ubezpieczenia Odpowiedzialności Cywilnej członków władz spółek Grupy Budimex. Kolejne przedłużenie objęło okres od 22 czerwca 2016 roku do 21 czerwca 2017 roku. Zakres podmiotowy ubezpieczenia obejmuje członków władz (rad nadzorczych, zarządów oraz prokurentów) spółek Grupy Budimex oraz spółek zależnych. Powyższe ubezpieczenie stanowi część globalnego programu ubezpieczenia, obejmującego Grupę Ferrovial.

4.2 Umowy o współpracy i kooperacji obowiązujące w roku 2016

Umowy o współpracy i kooperacji zawarte w roku 2016:

	Dostawca	Przedmiot umowy	Roczna wartość	Data zawarcia
1	Lotos Asphalt Sp. z o.o.	asfalty drogowe	80 041	03.03.2016
2	Orlen Asphalt Sp. z o.o.	asfalty drogowe	53 723	19.01.2016
3	Lafarge Cement SA**	beton, cement	46 026	02.05.2016
4	Elikopol BK Sp. z o.o.	geosyntetyki	12 898	11.01.2016
5	KGHM Metraco SA	kruszywa drogowe i kolejowe	10 400	12.10.2016
6	Atut Rental Sp. z o.o.	wynajem sprzętu budowlanego	5 482	26.01.2016
7	PGP Bazalt SA*	wyroby betonowe (zbiorniki, ściany oporowe)	4 350	11.04.2016
8	Lausitz Energie Bergbau AG	pył węglowy	3 542	01.01.2016
9	Energa Obrót SA	energia elektryczna	3 174	29.03.2016
10	Tauron Sprzedaż Sp. z o.o.	energia elektryczna	1 116	02.09.2016

* Obroty obejmują również kruszywa

**Obroty obejmują też beton przejęty od Lafarge Kruszywa i Beton Sp. z o.o. od 2.05.2016 roku

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Umowy przedstawione powyżej są umowami ramowymi o współpracy bez zasady wyłączności i nie stanowią zobowiązania Grupy Budimex oraz Budimex SA.

Umowy o współpracy i kooperacji zawarte przed rokiem 2016 i obowiązujące w roku 2016:

	Dostawca	Przedmiot umowy	Roczna wartość	Data zawarcia
1	Cemex Polska Sp. z o.o.	kruszywa, cement, beton	43 656	23.11.2006 01.04.2009 06.12.2011
2	Viacon Polska Sp. z o.o.	elementy przepustów drogowych	43 104	15.02.2013
3	Vimex SA	zbrojenia stalowe, stal zbrojeniowa	41 444	01.10.2012
4	Lafarge Kruszywa i Beton Sp. z o.o.	kruszywa, beton (do 02.05.2016)	40 784	01.06.2010
5	ArcelorMittal Distribution Solutions Polska Sp. z o. o.	zbrojenia stalowe, stal zbrojeniowa	39 141	24.05.2011
6	ZPK Rupiński Sp. j.	kruszywa	25 582	15.01.2013
7	Peri Polska Sp. z o.o.	dzierżawa szalunków, rusztowań	23 440	17.03.2006
8	Nordkalk Sp. z o.o.	kruszywa	22 058	30.04.2009
9	Stalprodukt SA	bariery drogowe	21 566	18.06.2007 1.03.2010
10	Konsorcjum Stali SA	zbrojenia stalowe, stal zbrojeniowa	20 823	01.03.2012
11	ThyssenKrupp Energostal SA	zbrojenia stalowe, stal zbrojeniowa	19 969	04.02.2013
12	Kopalnie Dolomitu w Sandomierzu SA	kruszywa	19 943	01.10.2012

Umowy przedstawione powyżej są umowami ramowymi o współpracy bez zasady wyłączności i nie stanowią zobowiązania Grupy Budimex oraz Budimex SA.

4.3 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

Szczegółowe informacje na temat transakcji z podmiotami powiązаныmi zostały zamieszczone w nocie 41 skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Budimex oraz nocie 39 sprawozdania finansowego Budimex SA.

4.4 Zaciągnięte kredyty i pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Budimex SA posiadał następujące kredyty, pożyczki oraz umowy leasingu finansowego:

Nazwa podmiotu	Tytuł zobowiązania	Data podpisania umowy kredytu/ pożyczki	Kwota dostępna (w tysiącach)	Kwota zobowiązania wraz z odsetkami (w tysiącach)	Oprocentowanie	Termin wymagalności
Credit Agricole Bank Polska SA	Kredyt obrotowy odnawialny	13.05.2015	50 000 zł	-	WIBOR 1M lub 3M + marża	11.05.2018
ING Bank Śląski SA	Kredyt w rachunku bieżącym	15.05.2015	50 000 zł	-	WIBOR 1M + marża	01.05.2018
Bank Zachodni WBK SA	Kredyt Rewolwingowy	13.05.2015	50 000 zł	-	WIBOR 1M lub 3M lub 6M + marża	12.05.2018
Bank PEKAO SA	Odnawialny Kredyt Obrotowy	14.05.2015	50 000 zł	-	WIBOR 1M + marża	14.05.2018
Societe Generale SA Oddział w Polsce	Średnioterminowy Kredyt Odnawialny	14.05.2015	70 000 zł	-	WIBOR 1M + marża	14.05.2018
Cintra Infraestructuras SA	Pożyczka	01.12.2004	2 072 EUR	2 072 EUR	EURIBOR 12M + marża	01.12.2017
Millennium Leasing Sp. z o. o.	Leasing finansowy (łącznie 66 umów)	-	-	24 781 zł	WIBOR 1M + marża	31.05.2021
Konica Minolta Business Solutions Sp. z o.o.	Leasing finansowy	16.02.2012	-	2 079 zł	stałe, określone w umowie	miesięcznie
Pekao Leasing Sp. z o. o.	Leasing finansowy (łącznie 32 umowy)	-	-	11 812 zł	WIBOR 1M + marża	30.11.2021

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Na dzień 31 grudnia 2016 roku pozostałe spółki Grupy Budimex były stroną następujących umów kredytowych i umów leasingu finansowego:

Nazwa podmiotu	Tytuł zobowiązania	Data podpisania umowy kredytu	Kwota dostępna wg umowy (w tysiącach)	Kwota zobowiązania wraz z odsetkami (w tysiącach)	Oprocentowanie	Termin wymagalności
Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.						
Konica Minolta Business Solutions Sp. z o.o.	Leasing finansowy	16.02.2012	-	128 zł	stałe, określone w umowie	miesięcznie
Mostostal Kraków SA						
Bank BGŻ BNP Paribas SA	Leasing finansowy	22.11.2013	-	705 zł	WIBOR 1M + marża	13.03.2019
Konica Minolta Business Solutions Sp. z o.o.	Leasing finansowy	31.05.2012	-	58 zł	stałe, określone w umowie	miesięcznie
Millennium Leasing Sp. z o.o.	Leasing finansowy	17.12.2014	-	318 zł	WIBOR 1M + marża	31.01.2020
Millennium Leasing Sp. z o.o.	Leasing finansowy	20.12.2016	-	1 560 zł	WIBOR 1M + marża	31.12.2021
Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o.						
Bank PKO BP SA (lider konsorcjum)	Kredyt na finansowanie koncesji	30.06.2012	-	31 883 zł	WIBOR 3M + marża	31.12.2031
Konica Minolta Business Solutions Sp. z o.o.	Leasing finansowy	30.09.2014	-	2 zł	stałe, określone w umowie	miesięcznie
Elektromontaż Poznań SA						
Getin Bank SA	Leasing finansowy	17.07.2014	-	33 zł	WIBOR 3M + marża	17.07.2018
Masterlease	Leasing finansowy	-	-	7 zł	WIBOR 1M + marża	05.05.2017
Pekao Leasing Sp. z o.o.	Leasing finansowy	24.11.2016	-	78 zł	WIBOR 1M + marża	12.11.2020

4.5 Główne lokaty kapitałowe i inwestycje kapitałowe dokonane w 2016 roku

W dniu **20 stycznia 2016 roku** Zgromadzenie Wspólników spółki Budimex A Sp. z o.o. (spółka zależna Budimex SA) podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 50 tysięcy złotych, tj. z kwoty 175 tysięcy złotych do kwoty 225 tysięcy złotych poprzez utworzenie 1 000 udziałów o wartości nominalnej 50 złotych każdy, które w całości zostały objęte przez Budimex SA. Podwyższenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 24 lutego 2016 roku.

W dniu **12 lutego 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA – Ferrovia Agroman SA 2 s.c. Budimex SA posiada 95% udziałów w tej spółce, a Ferrovia Agroman SA pozostałe 5%.

W dniu **25 lutego 2016 roku** w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowana została spółka Budimex Inwestycje „Grunwald” SA, Budimex SA posiada 100% akcji w tej spółce o wartości nominalnej 100 tysięcy złotych.

W dniu **9 marca 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA III s.c., w której Budimex SA posiada 60% udziałów a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu **1 sierpnia 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA IV s.c. Budimex SA posiada 60% udziałów w tej spółce, a Cadagua SA pozostałe 40%.

W dniu **7 grudnia 2016 roku** została podpisana umowa spółki Budimex SA - Cadagua SA V s.c. Budimex SA posiada 60% udziałów w tej spółce, a Cadagua SA pozostałe 40%.

4.6 Informacje o udzielonych w danym roku obrotowym pożyczkach, ze szczególnym uwzględnieniem pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym

W dniu **4 stycznia 2016 roku** Budimex SA podpisał Umowę pożyczki ze spółką FBSerwis SA (spółka stowarzyszona Budimex SA) z datą ważności do dnia 4 stycznia 2021 roku. Budimex SA udzielił FBSerwis SA pożyczki do kwoty 13 720 tysięcy złotych. Zgodnie z umową oprocentowanie pożyczki zostało ustalone jako stawka 3M WIBOR + marża. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku pożyczka była wykorzystana w kwocie 9 163 tysiące złotych.

5 INFORMACJE POZOSTAŁE

5.1 Informacje o stanie posiadania akcji Jednostki Dominującej oraz akcji/udziałów w jednostkach powiązanych przez osoby zarządzające i nadzorujące Jednostkę Dominującą

Na dzień 31 grudnia 2016 roku członkowie Zarządu Budimex SA posiadali następujące ilości akcji:

- Marcin Węglowski – 2 830 akcji

Na dzień 31 grudnia 2016 roku członkowie Rady Nadzorczej Budimex SA posiadali następujące ilości akcji:

- Marek Michałowski – 3 900 akcji

5.2 Informacje o nabyciu akcji własnych

W roku 2016 Budimex SA nie dokonał nabycia akcji własnych.

5.3 Informacje o systemie kontroli programów akcji pracowniczych

Spółka nie wprowadziła programów akcji pracowniczych.

5.4 Informacje o znanych Spółce umowach (w tym również zawartych po dniu bilansowym), w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Budimex SA nie posiada informacji o umowach, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

5.5 Informacja o podmiocie pełniącym funkcję biegłego rewidenta

Rada Nadzorcza Budimex SA w dniu 19 kwietnia 2016 roku podjęła uchwałę w sprawie wyboru Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. do dokonania przeglądu półrocznego sprawozdania finansowego Budimex SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Budimex za okres 6 miesięcy 2016 roku oraz badania sprawozdania finansowego Budimex SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Budimex za 2016 rok. Umowa o dokonanie przeglądu i badania sprawozdań finansowych została zawarta w dniu 23 maja 2016 roku. Wynagrodzenie za obowiązkowe badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyniosło 454 tysiące złotych; wynagrodzenie za przegląd półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyniosło 114 tysięcy złotych; wynagrodzenie za inne usługi poświadczające 65 tysięcy złotych, a wynagrodzenie za pozostałe usługi wyniosło 20 tysięcy złotych.

Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. dokonywał również przeglądu półrocznego sprawozdania finansowego Budimex SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Budimex za okres 6 miesięcy 2015 roku oraz badania sprawozdania finansowego Budimex SA i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Budimex za rok obrotowy 2015. Wynagrodzenie za obowiązkowe badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyniosło 454 tysiące złotych; wynagrodzenie za przegląd półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyniosło 114 tysięcy złotych; wynagrodzenie za inne usługi poświadczające 61 tysięcy złotych, a wynagrodzenie za pozostałe usługi wyniosło 21 tysięcy złotych.

5.6 Informacja o prowadzonej działalności charytatywnej i sponsoringowej

Budimex SA od lat prowadzi projekty mające służyć jego zrównoważonemu rozwojowi. Zarząd Budimex SA w roku 2011 przyjął „Politykę CSR”, do której wyznaczane są krótkoterminowe cele dla całej Spółki. Nadzór nad ich realizacją sprawuje spotykający się cztery razy w roku Komitet CSR. W roku 2016 firma wdrożyła „Strategię CSR”, w której opisała cele dla Spółki na lata 2016 – 2020.

Budimex SA nieprzerwanie od roku 2011 pozostaje w składzie RESPECT Index – pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu giełdowego skupiającego akcje spółek odpowiedzialnych społecznie.

W 2016 roku Budimex SA rozwijał dwa autorskie programy CSR: „Strefa Rodzica. Budimex Dzieciom” i „Domofon ICE. Budimex Dzieciom”.

Główną ideą programu „Domofon ICE. Budimex Dzieciom” jest wyposażanie uczniów w plastikowe karty zawierające dane ułatwiające – w razie wypadku – kontakt z ich najbliższymi. Kampania ma jednocześnie szerszy wymiar edukacyjny, promując wśród młodych ludzi zasady bezpiecznego zachowania na drodze oraz udzielania pierwszej pomocy. Wszystkie objęte programem dzieci otrzymują karty w kształcie telefonu komórkowego wraz z etui posiadającym elementy odblaskowe i system łatwego mocowania do plecaka. Program został wdrożony w 2010 roku i do tej pory zostało nim objętych prawie 23 tysiące dzieci z ponad 240 polskich szkół. Prowadzone badania ewaluacyjne wskazują, że po roku od wręczenia dzieciom odblaskowych zawieszek, 70% z nich nadal nosi je przy plecaku. W 2016 roku programem zostało objętych 3970 dzieci z 21 szkół.

„Strefa Rodzica. Budimex Dzieciom” to program wdrożony pod koniec 2012 roku. W ramach programu w szpitalach na oddziałach dziecięcych organizowane są miejsca, w których dzieci mogą spędzać czas z rodzicami, a rodzice mają możliwość przygotowania sobie posiłku, skorzystania z prysznicy, czy noclegu. Do tej pory Budimex SA uruchomił 18 Stref Rodzica w szpitalach dziecięcych w Lublinie, Białymstoku, Łodzi, Katowicach, Poznaniu, Gdańsku, Szczecinie, Krakowie, Sanoku, Wrocławiu, Olsztynie, Bydgoszczy, Toruniu, Jędrzejowie, Bogatyni, Oleśnicy i Rzeszowie. Rocznie może z nich korzystać prawie 25 tysięcy hospitalizowanych dzieci i ich rodzice. W 2016 roku zostało uruchomionych 5 Stref Rodzica.

W 2015 roku Spółka uruchomiła nowy program „Grant na Wolontariat”, w ramach którego pracownicy Budimeksu mogą zgłaszać własne inicjatywy wolontariackie. Projekty wolontariatu pracowniczego można zgłaszać przez cały rok. Są one

omawiane podczas kwartalnych spotkań Komitetu CSR, który decyduje o przyznaniu grantów. W roku 2016 nasi wolontariusze zrealizowali 9 projektów.

Budimex działa aktywnie w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie – inicjatywy utworzonej w sierpniu 2010 roku, skupiającej dziesięciu największych generalnych wykonawców w Polsce. Misją Porozumienia jest poprawa poziomu bezpieczeństwa pracy i wyeliminowanie wypadków śmiertelnych w branży budowlanej. Działalność Porozumienia wspiera Państwowa Inspekcja Pracy.

Obok działalności społecznej, prowadzona jest również działalność charytatywna i sponsoringowa. W 2016 roku Grupa Budimex przeznaczyła 999 tysięcy złotych na darowizny (z czego 959 tysięcy złotych przekazał Budimex SA), w znacznej mierze wspierając fundacje zajmujące się różnymi formami pomocy dzieciom.

W 2016 roku w obszarze sponsoringu Budimex SA angażował się głównie we wspieranie inicjatyw o charakterze społeczno-kulturalnym oraz edukacyjnym, tj. m.in. wydanie powieści Don Kichote autorstwa Miguela de Cervantesa z ilustracjami Józefa Wilkonia (współpraca z Fundacją Chain), koncert Totus Tuus Nadzieja, koncert Galowy Żołnierze Wyklęci, Festiwal Kultury Żydowskiej, czy Dni Bajki. Ponadto, Budimex wspierał wiele inicjatyw i klubów sportowych, takich jak: Mecz Gwiazd Piłki Siatkowej w Szczecinie, Mistrzostwa Polski Kobiet w Szachach, Mistrzostwa Polski Żeglarzy Niepełnosprawnych, Klub Piłkarski Stomil Olsztyn, Polski Związek Brydża Sportowego, czy Klub Sportowy „Katarzynki” w Toruniu. Firma była również zaangażowana w najważniejsze fora i konferencje gospodarcze oraz branżowe w Polsce, takie jak: Forum Ekonomiczne w Krynicy, Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach, Konferencję Infrastruktura Polska, Forum Welconomy w Toruniu, Kongres Rozwoju Transportu oraz Konferencję Leaders' Pit Stop.

6 OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

6.1 Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega Budimex SA oraz miejsca, gdzie tekst zbioru zasad jest publicznie dostępny

Spółka w 2016 roku stosowała „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” przyjęte Uchwałą Rady Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie Nr 26/1413/2015 z dnia 13 października 2015 roku w zakresie wskazanym w wysłanym w systemie EBI raporcie nr 1/2016 z dnia 4 stycznia 2016 roku, umieszczonym na stronie internetowej Spółki.

Zarząd Spółki uchwałą nr 22 z dnia 11 grudnia 2015 roku przyjął do stosowania nowe zasady z dniem 1 stycznia 2016 roku z wyjątkiem zapewnienia akcjonariuszom przez Spółkę przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej:

- 1) dwustronnej komunikacji w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad Walnego Zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad – Zasada IV.R.2 pkt 2) z rozdziału IV Walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami,
- 2) wykonywania osobiście lub przez pełnomocnika prawa głosu w toku zgromadzenia, poza miejscem odbywania Walnego Zgromadzenia - Zasada IV.R.2 pkt 3) z rozdziału IV Walne zgromadzenie i relacje z akcjonariuszami.

Spółka podtrzymuje dotychczas prezentowane stanowisko, w związku z nadal występującymi wątpliwościami co do możliwości zapewnienia bezpiecznego, pod względem prawnym, przeprowadzenia obrad Walnego Zgromadzenia przy zapewnieniu akcjonariuszom ww. możliwości, w szczególności przy uwzględnieniu ilości akcjonariuszy uczestniczących zwykle w obradach Walnego Zgromadzenia Budimex SA. Tym samym, zdaniem Spółki nadal występują w takim przypadku zagrożenia, zarówno natury technicznej, a w konsekwencji prawnej, dla prawidłowego i sprawnego przeprowadzenia obrad Walnego Zgromadzenia.

W ww. uchwale Zarząd ustalił także, iż:

- a. zgodnie z zasadą I.Z.1.15. (polityka różnorodności) z rozdziału I. Polityka informacyjna i komunikacja z inwestorami, Spółka stosuje politykę różnorodności w odniesieniu do władz spółki i jej kluczowych menedżerów i w związku z tym opracuje w jednym dokumencie zasady tej polityki obejmujące w szczególności takie elementy jak płeć, kierunek wykształcenia, wiek, doświadczenie zawodowe tak, by było możliwe umieszczenie odpowiedniego opisu na stronie internetowej,
- b. zasada III.Z.3. z rozdziału III. Systemy i funkcje wewnętrzne (niezależność osoby kierującej funkcją audytu wewnętrznego i innych osób odpowiedzialnych za realizację jej zadań stosownie do powszechnie uznanych, międzynarodowych standardów praktyki zawodowej audytu wewnętrznego), jest stosowana przez Spółkę w ten sposób, iż zgodnie z przyjętym podziałem kompetencji pomiędzy poszczególne organy Spółki, kwestie związane z zatrudnieniem pracowników Biura Kontroli Wewnętrznej, w tym ich wynagrodzeniem, należą do kompetencji Zarządu Spółki, zaś Komitet Audytu Rady Nadzorczej monitoruje skuteczność systemów kontroli wewnętrznej oraz audytu wewnętrznego, tj. działań Biura Kontroli Wewnętrznej - jest informowany o planie prac audytu wewnętrznego, otrzymuje od Biura Kontroli Wewnętrznej sprawozdania z tych prac lub okresowe podsumowania. Pracownicy Biura Kontroli Wewnętrznej zobowiązani są do wykonywania kontroli m. in. na zlecenie Rady Nadzorczej i Komitetu Audytu Rady Nadzorczej,
- c. Zarząd i Rada Nadzorcza stosują dotychczasowe zasady ładu korporacyjnego dotyczące konfliktu interesów, a w regulacjach wewnętrznych Spółki odnośnie Rady Nadzorczej (Regulamin Rady Nadzorczej) nie ma odpowiednich zapisów, na podstawie zasady V.Z.6. DPS 2016 zaproponowane zostanie Radzie Nadzorczej Spółki uzupełnienie treści Regulaminu Rady o postanowienie, zgodnie z którym członek Rady Nadzorczej informuje Radę Nadzorczą o zaistniałym konflikcie interesów lub możliwości jego powstania oraz nie bierze udziału w rozpatrywaniu takiej sprawy, w tym nie bierze udziału w głosowaniu.

Równocześnie Zarząd zawnioskował do Rady Nadzorczej o podjęcie uchwały w przedmiocie stosowania przez Radę zasad ładu korporacyjnego we wskazanym wyżej zakresie.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Rada Nadzorcza Spółki w dniu 16 grudnia 2015 roku Uchwałą Nr 240 przyjęła do stosowania z dniem 1 stycznia 2016 roku „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” w zakresie określonym w ww. uchwale Zarządu Spółki.

W dniu 14 marca 2016 roku Rada Nadzorcza uchwałą nr 242 dokonała wyżej opisanych zmian w Regulaminie Rady Nadzorczej dodając par. 12b Regulaminu. Następnie na wniosek Zarządu, Uchwałą Nr 243 z dnia 14 marca 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki wniosła do Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia o podjęcie uchwały w sprawie przestrzegania „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016” w zakresie określonym w ww. uchwale Zarządu oraz uchwale Rady Nadzorczej.

W 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, Uchwałą Nr 275 z dnia 26 kwietnia 2016 roku, przyjęło do stosowania „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” w zakresie postulowanym przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą. Dokument zawierający zbiór zasad był i jest dostępny na stronie internetowej Spółki pod adresem: <http://www.budimex.pl>.

Równocześnie podkreślenia wymaga fakt, iż Spółka od kilku lat zapewnia transmisję obrad Walnego Zgromadzenia w czasie rzeczywistym i nie przewiduje się w tym zakresie jakichkolwiek zmian.

6.2 Polityka różnorodności

Integralną częścią działań biznesowych Spółki, jak również jej polityki zatrudniania, są różnorodność i otwartość. Wierzymy bowiem, że zasady równego traktowania oraz przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji przynoszą wymierne korzyści i wpływają pozytywnie na rozwój oraz innowacyjność naszej organizacji. Potwierdzeniem naszych działań w tym kierunku jest podpisana 8 listopada 2016 roku Karta Różnorodności.

Treść Karty Różnorodności została opublikowana w wewnętrznym intranecie, jak również udostępniona pracownikom w formie drukowanej w Centrali oraz oddziałach Budimex SA. Dodatkowo, informację na temat podpisania Karty Różnorodności opublikowano na stronie internetowej www.budimex.pl.

Jako firma z długoletnim doświadczeniem, wiemy, że pracownicy są naszą najcenniejszą wartością i to dzięki nim od wielu lat cieszymy się silną pozycją na rynku. Mając na względzie tworzenie przyjaznego środowiska pracy, kładziemy szczególny nacisk na politykę równego traktowania ze względu na:

- płeć,
- wiek,
- niepełnosprawność,
- rasę, narodowość,
- religię, wyznanie,
- styl życia,
- tożsamość płciową, orientację psychoseksualną,
- stan rodzinny,
- przekonania polityczne,
- formę, zakres i podstawę zatrudnienia,
- pozostałe typy współpracy oraz inne przesłanki narażające na zachowania dyskryminacyjne.

Spółki Grupy Budimex zobowiązały się do wdrażania zasad zarządzania różnorodnością i polityki równego traktowania oraz ich upowszechniania wśród wszystkich interesariuszy organizacji – poczynając od organów administrujących, aż po wyższe stanowiska zarządcze i nadzorujące.

Dzięki wdrożeniu polityki różnorodności jesteśmy firmą, która zatrudnia najlepszych specjalistów i stwarza warunki sprzyjające ich rozwojowi zawodowemu i osobistemu – wypracowaliśmy i wdrożyliśmy zasady równego traktowania i zarządzania różnorodnością w miejscu pracy, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów rekrutacji, dostępu do szkoleń i awansów, wynagrodzeń, godzenia obowiązków zawodowych z życiem prywatnym i rodzinnym, ochrony przed mobbingiem, a także przed nieuzasadnionym zwolnieniem. W roku 2017 Spółka planuje wdrożenie monitoringu antydyskryminacyjnego i antymobbingowego.

Kadry Grupy Budimex składają się z osób o różnej płci oraz wieku, co sprzyja tworzeniu się dialogu międzypokoleniowego. Zdecydowanie przeważają osoby w przedziale wiekowym 30-50, drugą grupą są osoby poniżej 30 roku życia, natomiast nieco mniej liczną grupą wiekową są osoby powyżej 50 roku życia. Przełamujemy również bariery związane ze stanem zdrowia naszych pracowników, zatrudniając w naszej firmie także osoby niepełnosprawne.

Struktura pracowników Grupy Budimex

Wiek (lat)	Kobiety	Mężczyźni	Razem
<30	397	867	1 264
30 - 50	661	2 653	3 314
> 50	90	1 040	1 130
Razem pracowników	1 148	4 560	5 708

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

Struktura wieku i płci w Zarządzie Spółki

	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Zarząd łącznie, w tym:	0	8	8
wiek poniżej 30	0	0	0
wiek 30-50	0	4	4
wiek powyżej 50	0	4	4
w tym obcokrajowcy	0	1	1

Struktura wieku i płci w Radzie Nadzorczej Spółki

	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Rada Nadzorcza	1	8	9
wiek poniżej 30	0	0	0
wiek 30-50	0	4	4
wiek powyżej 50	1	4	5
w tym obcokrajowcy	0	4	4

6.3 Opis podstawowych cech stosowanych w spółce systemów kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych Budimeksu SA i Grupy Budimex

Zarząd Budimeksu SA jest odpowiedzialny za wdrożenie i funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w procesie sporządzania sprawozdań finansowych Budimex SA oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Grupy Budimex.

Obowiązek sporządzenia sprawozdań finansowych jest realizowany w praktyce przez wykwalifikowanych pracowników pionu finansowego pod nadzorem członka Zarządu - dyrektora Pionu Ekonomiczno - Finansowego Budimex SA.

Sporządzenie sprawozdań rocznych poprzedza spotkanie Komitetu Audytu z niezależnymi audytorami w celu ustalenia planu i zakresu badania sprawozdań finansowych oraz omówienia potencjalnych obszarów ryzyk mogących mieć wpływ na rzetelność i prawidłowość sprawozdań finansowych. Grupa Budimex korzysta dodatkowo z programu komputerowego wspierającego identyfikację i zarządzanie ryzykami związanymi ze sporządzaniem wszelkich informacji finansowych, w tym sprawozdań finansowych.

Sporządzanie sprawozdań finansowych jest zaplanowanym procesem, uwzględniającym odpowiedni podział zadań pomiędzy pracowników pionu finansowego Budimex SA, adekwatny do ich kompetencji i kwalifikacji. Podstawą sporządzenia jednostkowych sprawozdań finansowych są księgi rachunkowe. Księgi rachunkowe najistotniejszych spółek Grupy są prowadzone przy użyciu programu finansowo-księgowego SAP R/3, który zapewnia podstawowe potrzeby informacyjne dla rachunkowości finansowej i zarządczej od 1 stycznia 2003 roku. System SAP R/3 jest zarządzany centralnie przez wykwalifikowanych pracowników Budimex SA, którzy ustalają poziomy autoryzacji w zakresie wprowadzania i modyfikacji danych transakcyjnych, układu podstawowych raportów oraz zmian w planie kont.

Sporządzanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych jest dokonywane na podstawie jednolitych pakietów konsolidacyjnych przygotowywanych w formie elektronicznej przez poszczególne spółki Grupy. Proces konsolidacji danych następuje w Zespole Raportowania i Konsolidacji pod nadzorem dyrektora Biura Rachunkowości.

Spółki Grupy Budimex stosują jednolite zasady rachunkowości zatwierdzone przez zarządy Budimex SA oraz spółek zależnych. Prawidłowość stosowania zasad rachunkowości przez poszczególne spółki jest monitorowana na bieżąco przez pracowników Zespołu Raportowania i Konsolidacji oraz Biura Kontrolingu Budimex SA.

Zespół Raportowania i Konsolidacji Budimex SA jest odpowiedzialny za rekomendowanie rozwiązań w zakresie modyfikacji i aktualizacji polityk księgowych oraz innych wymogów giełdowej sprawozdawczości finansowej, jak również ich wdrożenie po uprzednim zatwierdzeniu przez Zarząd.

W trakcie sporządzania sprawozdań finansowych stosowane są między innymi następujące czynności kontrolne:

- ocena istotnych, nietypowych transakcji pod kątem ich wpływu na sytuację finansową Grupy oraz sposób prezentacji w sprawozdaniu finansowym,
- weryfikacja adekwatności przyjętych założeń do wyceny wartości szacunkowych,
- analiza porównawcza i merytoryczna danych finansowych,
- weryfikacja prawidłowości arytmetycznej i spójności danych,
- analiza kompletności ujawnień.

Sporządzone roczne sprawozdania finansowe są przekazywane do wstępnej weryfikacji dyrektorowi Pionu Ekonomiczno-Finansowego, a następnie całemu Zarządowi do ostatecznej weryfikacji i autoryzacji.

Roczne sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez niezależnego biegłego rewidenta, który po zakończonym badaniu przedstawia swoje wnioski i spostrzeżenia Komitetowi Audytu, a następnie Radzie Nadzorczej.

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

6.4 Wskazanie akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Według posiadanych przez Budimex SA informacji, struktura akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia się w sposób następujący:

Akcjonariusz	Rodzaj akcji	Liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	Liczba głosów	% udział w głosach na WZA
Valivala Holdings B.V. Amsterdam (Holandia) - Spółka z Grupy Ferrovial SA (Hiszpania)	zwykłe	15 078 159	59,1%	15 078 159	59,1%
Aviva OFE Aviva BZ WBK	zwykłe	1 720 000	6,7%	1 720 000	6,7%
Pozostali akcjonariusze	zwykłe	8 731 939	34,2%	8 731 939	34,2%
Ogółem		25 530 098	100,0%	25 530 098	100,0%

6.5 Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne

Spółka nie emitowała papierów wartościowych dających specjalne uprawnienia kontrolne.

6.6 Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu

Nie istnieją ograniczenia odnośnie do wykonywania prawa głosu.

6.7 Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Budimex SA

Nie istnieją ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Budimex SA, z wyjątkiem akcji imiennych, których zbycie wymaga zgody Spółki. Zgody udziela Zarząd w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

6.8 Opis zasad dotyczących powoływania i odwoływania osób zarządzających oraz ich uprawnień, w szczególności prawa do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji

Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje prezesa Zarządu, a na jego wniosek wiceprezesów i pozostałych członków Zarządu na okres wspólnej kadencji wynoszącej trzy lata.

Zarząd nie posiada uprawnień do podjęcia decyzji o emisji akcji. Uprawnienia Zarządu odnośnie prawa do podjęcia decyzji o wykupie akcji nie odbiegają od uregulowań zawartych w Kodeksie spółek handlowych.

Zasady dotyczące powoływania i odwoływania osób zarządzających, uprawnienia osób zarządzających, w tym uprawnienia do podjęcia decyzji o emisji lub wykupie akcji Spółki, zawarte w Statucie w ciągu 2016 roku nie uległy zmianie.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w Statucie, Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę, czyli zakres jego uprawnień nie odbiega od zakresu określonego przepisami Kodeksu spółek handlowych. W zakresie szczegółowych uprawnień Zarządu przewidzianych statutem należy wymienić:

- wyrażanie zgody na zbycie akcji imiennych,
- ustalanie ceny emisyjnej akcji w przypadku podwyższenia kapitału zakładowego,
- wyłączenie lub ograniczenie prawa poboru akcji nowych emisji za zgodą Rady Nadzorczej,
- określanie sposobu ustalania wysokości ceny emisyjnej oraz wydawania akcji w zamian za wkłady niepieniężne za zgodą Rady Nadzorczej,
- podejmowanie decyzji w sprawie zakupu lub zbycia nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości, maszyn, urządzeń, papierów wartościowych lub innych składników majątkowych, jeżeli jednostkowa cena zakupu lub sprzedaży nie przekracza kwoty stanowiącej jedną piątą kapitału zakładowego Spółki,
- podejmowanie decyzji w sprawie wypłaty zaliczki na poczet przewidywanej na koniec roku obrotowego dywidendy za zgodą Rady Nadzorczej.

6.9 Opis zasad zmiany statutu lub umowy Budimex SA

Zmiana Statutu dokonywana jest w drodze uchwały Walnego Zgromadzenia i wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego. Kwestie te uregulowane są w par. 13 lit. r) statutu przy opisie uprawnień Walnego Zgromadzenia oraz w par. 17 ust. 1 lit. l) Regulaminu Obrad Walnego Zgromadzenia. Projekt uchwały w sprawie zmiany statutu, jak w przypadku wszystkich uchwał Walnego Zgromadzenia, powinien być przedstawiony Radzie Nadzorczej przez Zarząd do zaopiniowania. Zgodnie z regulacjami zawartymi w Kodeksie spółek handlowych podjęcie takiej uchwały wymaga kwalifikowanej większości tj. (i) co do zasady 3/4 głosów, (ii) w przypadku istotnej zmiany przedmiotu działalności 2/3 głosów.

6.10 Opis sposobu działania Walnego Zgromadzenia i jego zasadniczych uprawnień oraz praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Walne Zgromadzenie Spółki działa na podstawie Statutu, Regulaminu Obrad Walnego Zgromadzenia (obydwa dokumenty dostępne na stronie internetowej Spółki) i przepisów prawa, w tym Kodeksu spółek handlowych. Szczegółowe uprawnienia Walnego Zgromadzenia określone są w par. 13 Statutu. Akcjonariusze realizują swoje prawa w sposób określony Statutem, Regulaminem Obrad Walnego Zgromadzenia oraz obowiązującymi przepisami.

Walne Zgromadzenie obraduje jako zwyczajne lub nadzwyczajne. Zwyczajne Walne Zgromadzenie zwoływane jest najpóźniej w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Walne Zgromadzenie jest zwoływane przez Zarząd Spółki. Rada Nadzorcza może zwołać Zwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli Zarząd Spółki nie zwoła go w terminie określonym w Kodeksie spółek handlowych lub w Statucie, jak również Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, jeżeli uzna to za wskazane. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie mogą zwołać również akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce. Akcjonariusze wyznaczają przewodniczącego tego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego mogą żądać od Zarządu Spółki w formie pisemnej lub elektronicznej, zwołania Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku jego obrad lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie nie zostanie zwołane, sąd rejestrowy może upoważnić do jego zwołania akcjonariuszy występujących z tym żądaniem. Sąd wyznacza przewodniczącego tego zgromadzenia, natomiast w zawiadomieniu o zwołaniu zgromadzenia należy powołać się na postanowienie sądu rejestrowego. Zgromadzenie podejmuje uchwałę rozstrzygającą, czy koszty zwołania i odbycia zgromadzenia ma ponieść Spółka. Akcjonariusze, na żądanie których zostało zwołane zgromadzenie, mogą zwrócić się do sądu rejestrowego o zwolnienie z obowiązku pokrycia kosztów nałożonych uchwałą zgromadzenia.

Na stronie internetowej Spółki znajduje się specjalny adres e-mail, który może być wykorzystywany w przypadkach przewidzianych w Kodeksie spółek handlowych w związku z Walnym Zgromadzeniem.

Walne Zgromadzenie Spółki zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej Spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Walne Zgromadzenie może również odbyć się w sposób przewidziany Kodeksem spółek handlowych przy spełnieniu określonych ustawą wymogów /art. 405 ksh/.

Akcjonariusz lub akcjonariusze, reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego, mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego Walnego Zgromadzenia. Żądanie powinno zostać zgłoszone Zarządowi Spółki nie później niż na dwadzieścia jeden dni przed wyznaczonym terminem zgromadzenia i powinno zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone w postaci elektronicznej. Zarząd jest obowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż na osiemnaście dni przed wyznaczonym terminem Walnego Zgromadzenia, ogłosić zmiany w porządku obrad, wprowadzone na żądanie akcjonariuszy. Ogłoszenie następuje w sposób właściwy dla zwołania Walnego Zgromadzenia.

Akcjonariusz lub akcjonariusze Spółki, reprezentujący co najmniej jedną dwudziestą kapitału zakładowego, mogą przed terminem Walnego Zgromadzenia zgłaszać Spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad Walnego Zgromadzenia lub spraw, które mają być wprowadzone do porządku obrad. Spółka niezwłocznie ogłasza projekty uchwał na stronie internetowej. Każdy z akcjonariuszy może podczas Walnego Zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad.

Akcjonariusze mogą uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez swoich pełnomocników. Pełnomocnictwo do uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu i wykonywania prawa głosu winno być udzielone na piśmie lub w postaci elektronicznej. Udzielenie pełnomocnictwa w postaci elektronicznej nie wymaga opatrzenia bezpiecznym podpisem elektronicznym, weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Zgodnie ze Statutem Walne Zgromadzenie podejmuje uchwały w następujących sprawach (oprócz innych spraw wymienionych w przepisach prawa):

- rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Grupy oraz sprawozdania finansowego skonsolidowanego Grupy Budimex,
- udzielenie absolutorium członkom organów Spółki z wykonania przez nich obowiązków,
- tworzenie i znoszenie funduszy specjalnych i kapitałów rezerwowych oraz ich wykorzystywanie,
- podział zysku lub określenie sposobu pokrycia straty; Walne Zgromadzenie może przyjąć uchwałę, że dywidendę w całości lub części przeznacza się na podwyższenie kapitału zakładowego, a akcjonariuszom wydaje się w zamian za to nowe akcje,
- roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązywaniu Spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
- zbywanie lub wydzierżawianie przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienie na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- decydowanie w sprawie połączenia lub likwidacji Spółki oraz wyznaczenie likwidatorów Spółki,

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

- emisja obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa i warrantów subskrypcyjnych,
- umorzenie akcji,
- zmiany statutu, w tym zwłaszcza podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego oraz zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- uchwalanie Regulaminu Obrad Walnego Zgromadzenia,
- powoływanie i odwoływanie członków Rady Nadzorczej,
- ustalanie zasad i wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej,
- nabycie przez Spółkę własnych akcji w celu ich zaferowania do nabycia pracownikom lub osobom, które były zatrudnione w spółce lub spółce z nią powiązanej przez okres co najmniej trzech lat,
- zawarcie przez Spółkę umowy kredytu, pożyczki, poręczenia lub innej podobnej umowy z członkiem Zarządu, Rady Nadzorczej, prokurentem, likwidatorem lub na rzecz którejkolwiek z tych osób,
- określenie dnia, według którego ustala się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy (dnia dywidendy).

Sprawy wnoszone przez Zarząd pod obrady Walnego Zgromadzenia powinny być uprzednio przedstawione Radzie Nadzorczej do zaopiniowania.

Uchwały Walnego Zgromadzenia są podejmowane bezwzględną większością głosów niezależnie od ilości reprezentowanych na nim akcji, chyba że przepisy Kodeksu spółek handlowych stanowią inaczej.

6.11 Skład osobowy i zmiany, które w nim zaszły w ciągu ostatniego roku obrotowego oraz opis działania organów zarządzających i nadzorujących Spółkę oraz ich komitetów

a) Skład osobowy Zarządu

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Zarząd Budimex SA składał się z następujących osób:

• Dariusz Jacek Blocher	prezes Zarządu, dyrektor generalny,
• Fernando Luis Pascual Larragoiti	wiceprezes Zarządu,
• Radosław Górski	członek Zarządu, Dyrektor Budownictwa Ogólnego,
• Cezary Mączka	członek Zarządu, dyrektor Pionu Zarządzania Zasobami Ludzkimi,
• Jacek Daniewski	członek Zarządu, dyrektor Pionu Prawno - Organizacyjnego,
• Artur Popko	członek Zarządu, Dyrektor Budownictwa Infrastrukturalnego,
• Henryk Urbański	członek Zarządu, dyrektor Pionu Zarządzania Nieruchomościami,
• Marcin Węglowski	członek Zarządu, dyrektor Pionu Ekonomiczno – Finansowego.

Zmiany w składzie Zarządu w 2016 roku:

- na wniosek Prezesa Zarządu, Rada Nadzorcza Budimex SA powołała w dniu 14 marca 2016 roku do pełnienia funkcji członków Zarządu: Radosława Górskiego (Uchwałą Nr 247) oraz Artura Popko (Uchwałą Nr 248).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku następujące osoby miały udzielone prokury łączne:

- Piotr Świecki – prokura łączna z drugim prokurentem.

Zmiany w zakresie prokur w 2016 roku:

- w dniu 14 marca 2016 roku odwołane zostały prokury łączne udzielone na rzecz Radosława Górskiego i Artura Popko, w dniu 11 maja 2016 roku udzielona została na rzecz Piotra Świeckiego prokura łączna z drugim prokurentem.

b) Skład osobowy Rady Nadzorczej oraz jej komitetów

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Rada Nadzorcza Budimex SA miała następujący skład:

• Marek Michałowski	przewodniczący Rady,
• Alejandro de la Joya Ruiz de Velasco	wiceprzewodniczący Rady,
• Igor Adam Chalupiec	sekretarz Rady,
• Marzenna Anna Weresa	członek Rady,
• Ignacio Clopes Estela	członek Rady,
• Javier Galindo Hernandez	członek Rady,
• Jose Carlos Garrido-Lestache Rodriguez	członek Rady,
• Piotr Kamiński	członek Rady,
• Janusz Dedo	członek Rady.

W roku 2016 w składzie Rady Nadzorczej nie zaszły żadne zmiany. W dniu 26 kwietnia 2016 roku w związku z wygaśnięciem mandatów członków Rady Nadzorczej ósmej kadencji Zwyczajne Walne Zgromadzenie Budimex SA dokonało wyboru Rady Nadzorczej dziewiątej kadencji ustalając jej skład, jak dotychczas.

Skład osobowy Komitetu Audytu na dzień 31 grudnia 2016 roku:

- Marzenna Weresa - przewodnicząca,
- Javier Galindo Hernandez - członek,
- Janusz Dedo - członek.

Skład osobowy Komitetu Audytu w ciągu roku 2016 uległ zmianie w taki sposób, że decyzją Rady Nadzorczej dziewiątej kadencji od dnia 26 kwietnia 2016 roku funkcję w Komitecie Audytu pełni p. Janusz Dedo, w miejsce p. Jose Carlos Garrido-Lestache Rodriguez.

W zakresie spełniania warunków niezależności członków Komitetu Audytu stosuje się odpowiednio przepisy art. 56 ust. 3 pkt 1, 3 i 5 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym, a także kryteria niezależności członków Rady w rozumieniu Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016 (zasada II.Z.4. Dział II Zarząd i Rada Nadzorcza Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016).

Status niezależności członka Rady Nadzorczej ustalany jest przez Spółkę zgodnie z kryteriami ustalonymi w Procedurze Zintegrowanego Systemu Zarządzania Nr 05-05, dotyczącej uzyskiwania informacji od członków Rady i ich upublicznienia, na podstawie oświadczeń składanych przez członków Rady oraz na podstawie art. 56 ust. 3 pkt 1, 3 i 5 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym.

Skład osobowy Komitetu Inwestycyjnego na dzień 31 grudnia 2016 roku:

- Piotr Kamiński - przewodniczący,
- Alejandro de la Joya Ruiz de Velasco - członek,
- Javier Galindo Hernandez - członek.

Skład osobowy Komitetu Inwestycyjnego w ciągu roku 2016 nie ulegał zmianom. Rada Nadzorcza dziewiątej kadencji ustaliła w dniu 26 kwietnia 2016 roku skład Komitetu Inwestycyjnego jak dotychczas.

Skład osobowy Komitetu Wynagrodzeń na dzień 31 grudnia 2016 roku:

- Marek Michałowski - przewodniczący,
- Igor Chalupiec - członek,
- Alejandro de la Joya Ruiz de Velasco - członek.

Skład osobowy Komitetu Wynagrodzeń w ciągu roku 2016 nie ulegał zmianom. Rada Nadzorcza dziewiątej kadencji ustaliła w dniu 26 kwietnia 2016 roku skład Komitetu Wynagrodzeń jak dotychczas.

c) Opis działania Zarządu

Zarząd działa na podstawie Statutu, Regulaminu Zarządu i obowiązujących przepisów, w tym przepisów Kodeksu spółek handlowych. Zarząd składa się z jednego lub większej liczby członków. Zarząd prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę.

Prezes Zarządu jest powoływany i odwoływany przez Radę Nadzorczą. Prezes Zarządu jest jednocześnie dyrektorem generalnym Spółki. Rada Nadzorcza, na wniosek prezesa Zarządu, powołuje wiceprezesów i pozostałych członków Zarządu na okres wspólnej kadencji trwającej trzy lata.

Pracami Zarządu kieruje prezes Zarządu. Szczegółowy tryb działania Zarządu określa Regulamin Zarządu zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos prezesa Zarządu.

Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu Spółki upoważnieni są:

- prezes Zarządu - jednoosobowo
- dwóch członków Zarządu - działających łącznie lub jeden członek Zarządu działający łącznie z prokurentem.

Oświadczenia składane Spółce oraz doręczenia pism mogą być dokonywane wobec jednego członka Zarządu lub prokurenta.

d) Opis działania Rady Nadzorczej

Rada Nadzorcza działa na podstawie Statutu, Regulaminu Rady Nadzorczej i obowiązujących przepisów, w tym przepisów Kodeksu spółek handlowych. Organizację Rady Nadzorczej i sposób wykonywania przez nią czynności określa uchwalony przez Radę Regulamin Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza podejmuje uchwały, o ile na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa jej członków, a wszyscy jej członkowie zostali zaproszeni. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów. W przypadku równej

---

(wszystkie kwoty ujęte w tabelach wyrażone są w tysiącach złotych, o ile nie podano inaczej)

liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego Rady Nadzorczej. Dopuszcza się podejmowanie przez Radę Nadzorczą uchwał w trybie pisemnym oraz przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się. Uchwały są ważne, gdy wszyscy członkowie Rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały. Członkowie Rady Nadzorczej mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady Nadzorczej we wszystkich sprawach objętych porządkiem obrad, z wyjątkiem spraw wprowadzonych do porządku obrad na posiedzeniu Rady Nadzorczej.

Rada Nadzorcza uprawniona jest do przeglądania wszystkich dokumentów Spółki oraz żądania sprawozdań i wyjaśnień od Zarządu i pracowników Spółki, dokonywania rewizji majątku oraz sprawdzania ksiąg i dokumentów. Rada ma prawo żądania dla swoich potrzeb, wykonania niezbędnych ekspertyz i badań w zakresie spraw będących przedmiotem jej nadzoru i kontroli.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Spółki, we wszystkich dziedzinach jej działalności. Do szczególnych obowiązków Rady Nadzorczej należy:

- ocena sprawozdania z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty,
- rekomendowanie Walnemu Zgromadzeniu udzielenia członkom Zarządu Spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
- składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników oceny, o której mowa wyżej,
- zawieszanie, z ważnych powodów, w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż 3 miesiące do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn niemogących sprawować swych czynności,
- zatwierdzanie Regulaminu Zarządu Spółki,
- zawieranie umów z członkami Zarządu Spółki oraz ustalanie wynagrodzenia Prezesa i członków Zarządu Spółki oraz zasad ich premiowania, wykonywanie względem członków Zarządu w imieniu Spółki uprawnień wynikających ze stosunku pracy, przy czym umowy takie w imieniu Rady Nadzorczej podpisuje Przewodniczący,
- wyznaczanie biegłego rewidenta z listy Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w celu zbadania sprawozdania finansowego Spółki,
- wyrażanie zgody na zawarcie przez Zarząd z subemitentem umowy na objęcie akcji spółki,
- udzielanie zgody na zajmowanie się interesami konkurencyjnymi lub na uczestniczenie w spółce konkurencyjnej przez członka Zarządu,
- wyrażanie zgody na wyłączenie lub ograniczenie przez Zarząd prawa poboru akcji nowych emisji,
- wyrażanie zgody w sprawie proponowanego przez Zarząd sposobu ustalenia wysokości, ceny emisji oraz wydawanie akcji w zamian za wkłady niepieniężne,
- wyrażanie zgody na zakup lub zbycie nieruchomości, użytkownika wieczystego lub udziału w nieruchomości, maszyn i urządzeń i/lub sprzedaż lub nabycie papierów wartościowych lub innych składników majątkowych, jeżeli jednostkowa cena zakupu lub sprzedaży przekracza jedną piątą kapitału zakładowego Spółki, w transakcjach objętych powyższym obowiązkiem wyrażenia zgody, nieprzekraczających tej wartości decyzje podejmuje samodzielnie Zarząd.

Zgodnie z par. 12 ust. 3 Regulaminu Rada Nadzorcza może tworzyć komitety lub zespoły spośród Rady Nadzorczej lub delegować członka Rady. Jak wyżej wskazano - w ramach Rady Nadzorczej działają trzy komitety: Komitet Audytu, Komitet Inwestycyjny i Komitet Wynagrodzeń.

e) Zadania Komitetu Audytu

Do zadań Komitetu Audytu należy:

- rekomendowanie Radzie wyboru podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za ubiegły rok finansowy,
- monitorowanie procesu sporządzania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego za ubiegły rok finansowy, szczegółowe zapoznawanie się z rezultatami tych badań na poszczególnych etapach,
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej,
- monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej, audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem,
- przedstawianie Radzie wniosków i rekomendacji dotyczących procesu badania i oceny sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za ubiegły rok finansowy oraz propozycji Zarządu co do podziału zysku lub pokrycia straty,
- przedstawianie Radzie wniosków i rekomendacji w sprawie udzielenia absolutorium członkowi Zarządu Spółki odpowiedzialnemu za funkcjonowanie Pionu Ekonomiczno - Finansowego, z wykonania przez niego obowiązków,
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, w tym w przypadku świadczenia usług, o których mowa w art. 48 ust. 2 z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym,
- realizowanie innych przedsięwzięć ustalanych przez Radę w zależności od potrzeb wynikających z aktualnej sytuacji w Spółce,
- składanie Radzie półrocznego i rocznego sprawozdania ze swojej działalności.

f) Zadania Komitetu Inwestycyjnego

Do zadań Komitetu Inwestycyjnego należy opiniowanie lub odpowiednio aprobowanie spraw istotnych dla Spółki ze względu na ich wartość w zakresie: inwestycji i dezinwestycji w aktywa niefinansowe, powoływania i rozwiązywania spółek, inwestycji, dezinwestycji i emisji, których przedmiotem są aktywa finansowe, łączenia, podziału i przekształcenia podmiotów w Grupie Budimex, operacji finansowych, powołania organizacji celowych do wykonywania robót lub świadczenia usług na warunkach odbiegających od wzoru umowy konsorcjum obowiązującego w Grupie Budimex, umów przedwstępnych i ofert niewiążących, projektów deweloperskich i istotnych umów z podmiotami powiązanymi.

Komitet Inwestycyjny działa w oparciu o procedurę zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza jest informowana na kolejnych posiedzeniach o sprawach opiniowanych przez Komitet Inwestycyjny w okresie pomiędzy posiedzeniami Rady.

g) Zadania Komitetu Wynagrodzeń

Do zadań Komitetu Wynagrodzeń należy:

- przedstawianie propozycji, do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą, dotyczących zasad wynagradzania członków Zarządu w szczególności: wynagrodzenia stałego, systemu wynagradzania za wyniki, systemu emerytalnego i odpraw oraz długoterminowych programów motywacyjnych wraz z zaleceniami w zakresie celów i kryteriów oceny, pod kątem prawidłowego dostosowania wynagrodzeń członków Zarządu do długofalowych interesów akcjonariuszy i celów określonych przez Radę Nadzorczą dla Spółki; przedstawianie Radzie Nadzorczej propozycji dotyczących wynagrodzenia poszczególnych członków Zarządu, z zapewnieniem ich zgodności z zasadami wynagradzania przyjętymi przez Spółkę oraz oceną wyników pracy danych członków Zarządu; przedstawianie Radzie Nadzorczej propozycji dotyczących odpowiednich form umowy z członkami Zarządu; przedstawianie Radzie Nadzorczej propozycji wskaźników premiowych, ich wag dla członków zarządu w oparciu o budżet danego roku; służenie Radzie Nadzorczej pomocą w nadzorowaniu procesu, zgodnie z którym Spółka przestrzega obowiązujących przepisów dotyczących obowiązków informacyjnych w zakresie wynagrodzeń (w szczególności stosowanych zasad wynagradzania i wynagrodzeń przyznanych członkom Zarządu); monitorowanie poziomu i struktury wynagrodzeń Zarządu na podstawie niezależnych raportów płacowych, wskaźników rynkowych i przedstawianie odpowiednich analiz i wniosków; opiniowanie powoływania i odwoływania członków Rad Nadzorczych w spółkach zależnych Budimex SA, z wyjątkiem spółek specjalnego przeznaczenia;
- akceptowanie, na wniosek Zarządu, wskaźnika premiowego dla pracowników centrali Budimex SA do rozliczenia premii za miniony rok oraz wskaźnika procentowego podwyżek na dany rok;
- sporządzanie sprawozdania rocznego z działalności Komitetu.

6.12 Polityka wynagrodzeń dotycząca członków Rady Nadzorczej, Zarządu oraz kluczowych menedżerów Budimex SA

Członkowie Rady Nadzorczej

Organem uprawnionym do ustalania zasad wynagradzania członków Rady Nadzorczej Budimex SA jest Walne Zgromadzenie. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy w dniu 28 kwietnia 2015 roku podjęło uchwałę, na mocy której członkom Rady Nadzorczej Budimex SA za udział w pracach przysługuje miesięczne wynagrodzenie w następujących wysokościach:

- przewodniczący Rady Nadzorczej – dwukrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ze wskaźnikiem 1,7,
- przewodniczący Komitetu Audytu Rady Nadzorczej - dwukrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ze wskaźnikiem 1,5,
- przewodniczący Komitetu Inwestycyjnego Rady Nadzorczej - dwukrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ze wskaźnikiem 1,3,
- przewodniczący Komitetu Wynagrodzeń Rady Nadzorczej - dwukrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ze wskaźnikiem 1,3,
- wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej - dwukrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ze wskaźnikiem 1,1,
- sekretarz Rady Nadzorczej - dwukrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ze wskaźnikiem 1,2,
- członek Rady Nadzorczej - dwukrotne przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, ze wskaźnikiem 1,1

Członkowie Zarządu

Organem uprawnionym do ustalania zasad wynagrodzenia członków Zarządu Budimex SA jest Rada Nadzorcza. Zasady te określają wszelkie formy wynagrodzenia, w szczególności wynagrodzenie stałe, system wynagradzania za wyniki, system emerytalny i odprawy oraz długoterminowe programy motywacyjne.

Dodatkowo, Rada Nadzorcza wykonuje wszelkie czynności z zakresu prawa pracy pomiędzy Budimex SA a członkami Zarządu. Umowy dotyczące stosunku pracy w imieniu Rady podpisuje Przewodniczący.

Członkowie Zarządu Budimex SA („Spółka”), w związku z wykonywaną pracą i pełnioną funkcją w Zarządzie, są zatrudnieni w Budimex SA lub spółkach zależnych, w których pobierają wynagrodzenie w oparciu o umowy o pracę na czas określony

trwania kadencji z okresem wypowiedzenia wynikającym z obowiązujących przepisów Kodeksu Pracy. Dodatkowo, umowy przewidują odprawy w wysokości od 6 do 12 miesięcznych średnich wynagrodzeń, w zależności od stanowiska, w przypadku odwołania z funkcji w zarządzie lub niepowołania na następną kadencję z przyczyn leżących po stronie Spółki. Wysokość odprawy zależy od długości okresu wypowiedzenia w taki sposób, że suma wynagrodzenia zasadniczego za okres wypowiedzenia i kwoty odprawy nie może przekroczyć 6 lub odpowiednio 12-krotności miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego z dnia rozwiązania stosunku pracy. W przypadku złożenia rezygnacji z inicjatywy pracownika lub z powodu zawinionego działania na szkodę Spółki, dodatkowe odprawy nie są wypłacane i obowiązuje jedynie okres wypowiedzenia wynikający z obowiązujących przepisów Kodeksu Pracy.

Dodatkowo, członkowie Zarządu Budimex SA – z wyjątkiem Dyrektora Pionu Zarządzania Zasobami Ludzkimi, który pracuje w Spółce od grudnia 2015 roku - zawarli ze Spółką lub spółką, w której pobiera wynagrodzenie, odrębną umowę o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy, która obowiązuje przez 12 miesięcy od dnia rozwiązania umowy o pracę. W okresie obowiązywania zakazu konkurencji, Spółka będzie wypłacać pracownikowi 75% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, w przypadku gdy rozwiązanie umowy nastąpiło z inicjatywy Spółki lub 25% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, gdy rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z inicjatywy pracownika. Za złamanie zakazu konkurencji przez członka Zarządu przewidziano kary umowne.

Informacje o wynagrodzeniach osób zarządzających zostały przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Budimex w nocy 40.1 oraz sprawozdaniu finansowym Budimex SA w nocy 40.

Wynagrodzenie członków Zarządu składa się z:

- wynagrodzenia stałego – miesięcznej stawki zasadniczej,
- wynagrodzenia za wyniki (premię rocznej), na które składają się następujące elementy: premia zadaniowa ustalana na podstawie rocznej oceny realizacji zadań oraz premia za realizację wskaźników dotyczących działalności biznesowej Grupy Budimex,
- program motywacyjny Grupy Ferrovial pod nazwą „Plan przyznania akcji związanych z celami Ferrovialu” – polegający na warunkowym przyznaniu praw do nabycia akcji spółki dominującej. Członkowie Zarządu pozostający w zatrudnieniu 36 miesięcy uzyskują możliwość objęcia akcji spółki dominującej. Zarówno przyznanie, jak i liczba w/w akcji uzależniona jest od osiągnięcia zakładanych parametrów ekonomicznych przez Grupę Ferrovial w ciągu następnych trzech lat oraz pozostawanie poszczególnych osób w zatrudnieniu w Zarządzie w dacie przyznania akcji.

Kluczowi menedżerowie

Organem uprawnionym do ustalania zasad wynagradzania kluczowych menedżerów jest Zarząd Budimex SA. Zasady wynagradzania zostały określone w indywidualnych umowach o pracę.

Wynagrodzenie kluczowych menedżerów składa się z:

- wynagrodzenia stałego – miesięcznej stawki zasadniczej,
- wynagrodzenia za wyniki (premię rocznej), na które składają się następujące elementy: premia zadaniowa ustalana na podstawie rocznej oceny realizacji zadań oraz premia za realizację wskaźników dotyczących działalności biznesowej – zarządzanych obszarów,
- program motywacyjny Grupy Ferrovial pod nazwą „Plan przyznania akcji związanych z celami Ferrovialu” – polegający na warunkowym przyznaniu praw do nabycia akcji spółki dominującej. Członkowie Zarządu pozostający w zatrudnieniu 36 miesięcy uzyskują możliwość objęcia akcji spółki dominującej. Zarówno przyznanie jak i liczba w/w akcji uzależnione jest od osiągnięcia zakładanych parametrów ekonomicznych przez Grupę Ferrovial w ciągu następnych trzech lat oraz pozostawanie poszczególnych osób w zatrudnieniu w Zarządzie w dacie przyznania akcji.

Pozafinansowe składniki wynagrodzenia

Pozafinansowe składniki wynagrodzenia przysługujące poszczególnym członkom zarządu i kluczowym menedżerom są takie same i obejmują świadczenia w naturze takie jak bezpłatna opieka medyczna, pokrycie składek ubezpieczeniowych z tytułu na życie i dożycie, samochód służbowy.

Istotne zmiany w polityce wynagrodzeń

W ciągu ostatniego roku obrotowego nie nastąpiły istotne zmiany w polityce wynagrodzeń.

Ocena polityki wynagrodzeń

Obowiązująca w Spółce polityka wynagrodzeń jest skutecznym narzędziem zarządczym wspierającym podstawowy cel akcjonariuszy, długofalowy wzrost wartości akcji: w okresie od 31.12.2010 do 31.12.2016 wartość akcji wzrosła z 99,5 złotych do 197,95 złotych co oznacza prawie 98,9% wzrost. Ponadto, polityka ta zapewnia stabilność sprawowania zarządu, którego działania są gwarantem sukcesu ekonomicznego Spółki.

Dariusz Blocher	prezes Zarządu	.....	Henryk Urbański	członek Zarządu	.....
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
Fernando Luis Pascual Larragoiti	wiceprezes Zarządu	.....	Marcin Węglowski	członek Zarządu	.....
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
Jacek Daniewski	członek Zarządu	.....	Artur Popko	członek Zarządu	.....
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis
Cezary Mączka	członek Zarządu	.....	Radosław Górski	członek Zarządu	.....
imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis	imię i nazwisko	stanowisko/funkcja	podpis

Warszawa, 16 marca 2017 roku